

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0144

<http://hdl.handle.net/2333.1/fn2z34zx>

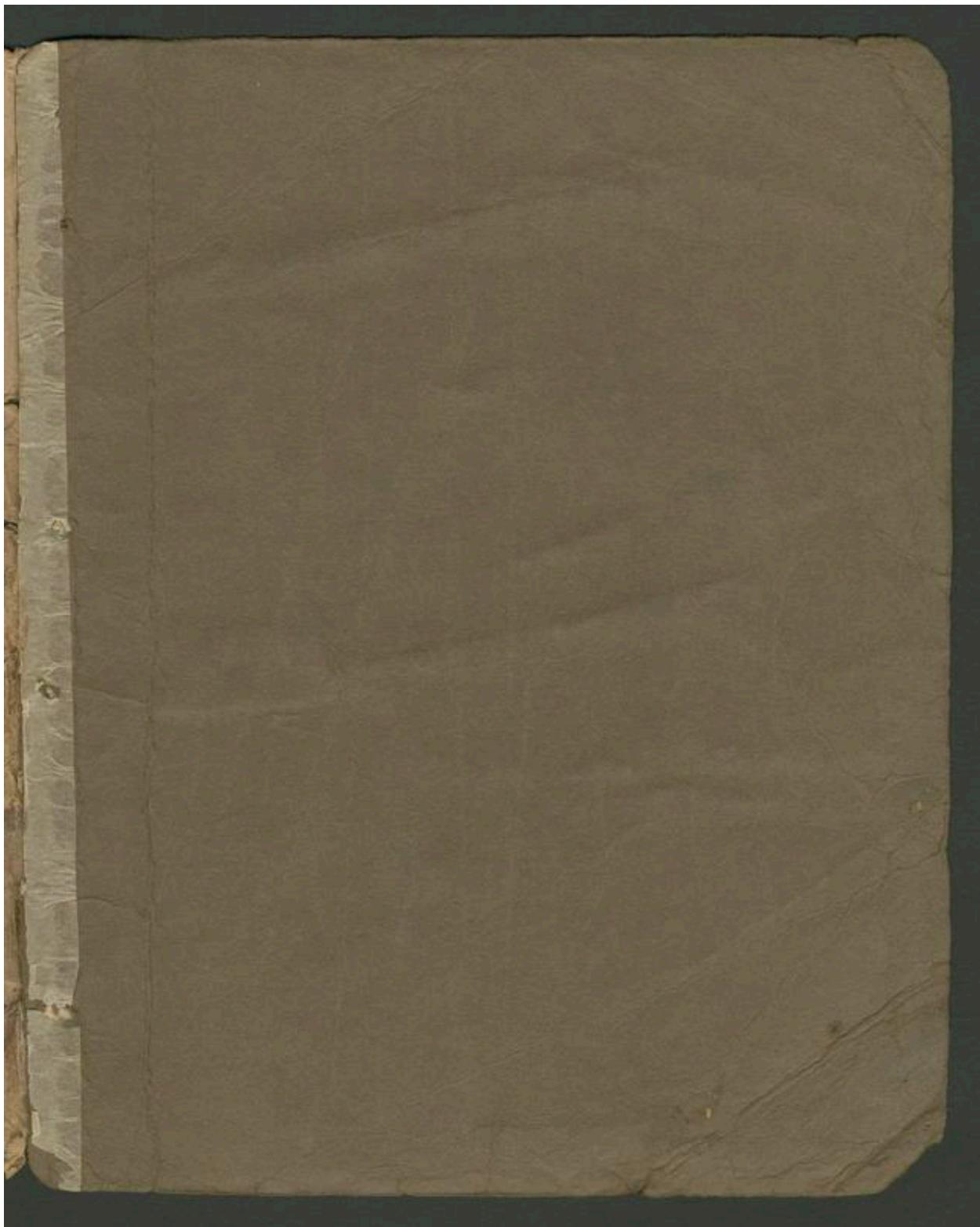
This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

چهارمین

خُرگند کری دَغْرِبُول
 و غلیم ترهشم شنکاره دَی
 دَمنلوپیناوه دَی
 مونچی دونه شو ولوبی
 ستاله لاری بُوشلیده
 دَرسوی پَل مُودی پَریبو
 لَرخانه مُوستَدی کیبو
 ته مُوپُوتَه که دَرَشَه
 دَرسوی پَز لاهیه سَه
 چه گرَادَنی مجَنَکه مُوقوله
 دلویی نَسَی آشَقَوله

نمودند بر پا همده این کلام
 بِشَمَن بُود دینز طَاهَت
 بَصَدِیقَان حَضَم دَارَه
 اگر ما فَادِم رَز عَلَوِیت
 زَرَاه تو بُعْدِه شَاهَت
 قَدَم از پی مَحَلَت بَنَه
 نَمودِم شَر قَسْجَودَی نَه
 تو مارا بَکَن باز پِسْقَم
 بِراه رسول کر میت سَلَیم
 که تا جَلَع عَالَم این بَحَب
 نباشد عَدَل کَلَافَی بَه

۶۰

د اخیز و هر پوہ تر بکار و ده
 این خن بہر دا ناطه هست
 چی د هر تپی شر بخوش چلکی
 کر زبان ہر قومی زبان ذاتی خودش نمود
 کما ولیک اولیکی یا پیچلہ شان
 د نوشته و کتابت بزبان ذاتی شان
 نگرد و ترقی و سکا ملی نمیتواند
 دشت و از احتیاج سپگا نه
 امی نبی و ملای پتوه
 تبر و کی د نہی د اخیز چه
 رقوم د نیارین سخن بھرست
 قبول شده چبست بدیل
 ندارد

نذری -

د پیش تانه مینی (افغانستان)
 وطن رفغان (افغانستان)
 بسیار بسیار مردانگی و کامل
 پیری پیری مرانی او پوره

۵

پوره تو سرایالی و خپلوسیمه	کامل شمشیرز فی را به سایگان
والوته خرگنده کری دی	خود ظاہر کرده
چی توله رید مسینی - بو بیر چی	کر هم قبیل دارند - با یک که
د اسی مسی و چی تبر تردسته	چینن پر ثبوت و بازو دار قوم پشی
پخوا په نزی کی په سبو بلی	ازین در دنیا بگویی پاد
او په لو یونه او کیوکی سکتی	و از سلطنت هائی کلان شمرده
سوی وای - دونزدی چی	میشدند - گرچون که
بُنَسْتَهْ دَهْرَهْ نَوْلَنِیْ كَتَهْ هَرْخَوْكْ	اساس فوائد عمومیه را هرس
نسی اینسو وای - لمهی نشر	نمی تو اند نهاد - کلان اول
د تیغوا سهی چی په کښته	قوم میخواهد که به ترقی
پورته د خپلی مینی پوه	و متزل علّات خود داشته

او پېنقول پوهنه د مشتوب د به حکمت کلاني فهیده باشد - ایست ا مرؤزکه اول وقت سلطنت افغان گفتہ میشود - صاحب کلان افغان (الغافری ابراهیم الله) چی پر کلوزو چی او پوهاند پلازه افغانان گنه شته و حالی است - بین طرز ترقی قوم خود د آبادی و طعن خود	دادی ټئن و سچ جي لمجی پک د پښستانه د تولواکی بلل کېږي - مشری دار د پښستانه (غافری ابراهیم الله) چی پر د تیرسواوا و سخنیو پښتنو د چې دی راز د لوړتائی - د خپل تبر او د ودالي د خپلی میښي
--	--

پوه سوچی دَتُوری تَدَنگی دَنگی که تَجْصِّه شَمَشِرِ پی بَزَوِي ظلم
بَی مَهْمَه نَه جَلِیزِی او پَرَدَی نَه خَرَشَتَه دَنگان
تَرِنْشَکُرِی شَپَعِی نَه خَضَلِیَن اَرَام گَاهِ تَیم شَبَه بَودَه لَدَخْلَیَوَد
اوَّلَهُمْ اَسْمَاوَانَه دَبَلَه شَهَمَه وَرَدَانِگَی بَیْنَ زَبَانِ چَکَانَه
پَرَوَلَه مَنْكَه نَه خَبَرِی نَوَیه بَهَام دَنَانَشَه مَنْگَر دَنَانَبرَان
قَبَوِی شَرَبَه خَلَلَه تَرَحَمَه بَزَبَانِ قَوَیِي تَوَجَّه
سوه چِی هَسَر وَمَرُودَه دَنَانَشَه فَرَمَوَنَه كَه ضَرَر وَزَبَانِ قَوَیِي خَوَدَه ما
شَبَه بَشَپَی سَی او پَرَقَوَلَوَی خَلَصَ شَوَّد وَلَطَنَت
اَوَنَوَلَوَی کَی دَی دَلَلَه شَهَمَه دَرَی
نَه بَنَوَرِی تَولَه بَوَهَانَد سَهَه جَارِی نَبَشَه دَانَیانِ دَنَانَه
مَنْکَی دَدَی وَوَی پَرَگَه بَهَی بَغَايَدَه رَینَ حَکَمَ مَسَنَه

<p>چی داشه پاشلی دیار که این چه سخن است - و په خاصل خواه داشت</p>	<p>اخسته بیدیر خرم وی -</p>
<p>مروز طوع بخت افغان آه روشن زضیا ش کوه و داران آه</p>	<p>من را وحوث دافنان دستوری من رُنا سود پیستو سمه و غر</p>
<p>مروز جد از خواش خهان گشته</p>	<p>من جلا سوه چشلوان قول المپی</p>
<p>هر خسته قنده پرورد شادان آه</p>	<p>من هم پیق قوله و اچول بیده</p>
<p>پیش نی افغان زضیا ش خوشید</p>	<p>من مندک دینتو پیستو قو دین</p>
<p>کافعن و لم نصیب خهان آه</p>	<p>د غلام پرکور کن د ویناق زین دی</p>
<p>این است رزت مان آن زندگان</p>	<p>دادی لرخنی د هخان دینی د لک</p>
<p>افغانان این سخن تین پوچه حصه</p>	<p>د پیستا زد المی کمکلی بر خه</p>
<p>حالیں فغاییست -</p>	<p>د لشکری د پیستو ده -</p>

چی اهمر کی دپسنتورا ووتن که از محفل افغانی بزمده
او ترین پورای داسی لیکن دیگر تاریخ را می چنین نوشته
پستول همی کی نه دی لیدو بتمام دینا دیده نشده
چی دبردی شجاع خان که لرزبان بیگانه فاص شاه
نو سترگه والدی خیز خیز کوئی پر حباب نظران بطر غوری پیش
چی لکه چی دپسنتو چلائی سو که ماندی که زبان رفاقتی خل نخواهد
اما نی مینی بر قدر پر قدر که چنین دولت امامیه بزودی از همه
تولوا آمد میود غرسی و قریبی احیاج بیگانه عیراید
از شعرا مس تعلیم که دا الله خوب من و هم
باید که همه افغان را این
دارد زوی زیری و بولی
شروع تولد پسر بندہ

او وۇنىشىۋالىداسى	لۇھەرلىمەن	پېرىۋىي	يەتھىنەن خەلاتى	و لايى
اڭدىپىشىۋەن دەخپىل	لويپا سول	پادشاھ	نۇد نارا	
باداردى پەنجان	نۇقۇزلىق	بىجان	ئاوا	ولاد ئاي
خۇد بىخىزىدە				-
				خپلۇ و پۇرمۇلىي.

كەخولىغۇرلىرى	انماۋىنیا	گىسى	أکوش	بەدابىث	نۇد كەتارىن
ھەم پەرىدى	ۋىنارىز	كىرىقىتىرىتى	خاك	زىگىر دازىز	لەكتىر بېرەقلىن

كابل

مۇھىيەر قىخ د سلۇغى	مياشتىرىسى	ابىله شەرىمە خەلۇمىن خەر
(اول دلو)	امضىتى	(سەجادى ئاثانى)

خادىمەنلا مەعەممەد ئۆزىخ قەندىرى

مۇھىيەر مشرى دەمۇ كې دېلىنىتى

۱۱

لِبِّمِ اللَّهِ التَّعَزُّزُ الرَّحْمَنُ

لَمْرَى بِرْخَمَدَ دِيَوَازِ لَنِي پِينْتُو	حَسَّهَ اولِ خاصلِ فَغَايَنِي
---	-------------------------------

حِرْفٌ لَّهْجَى پِينْتُو

ا ب پ ت ت ح ح چ چ خ خ خ د د س ر ه
 ز ز د د س ش ش ب ش غ ك ك ل م ن
 ن و ه ي ي

الف با نے پین تو (۳۰) حِرْفٌ است -

انہ انجملہ ۲۲ حِرْفٌ، مابین پین تو و فا ہی مشترک است -

و سہ حِرْفٌ (ا ت - د - ر)، میں پین تو و ا ر د ر مشترک -

و پنج حِرْفٌ (ش - ب ج - ب ش - ل ن) مخصوص انہیں

پین تو است -

چهارمین جدول حروف مخصوصه پیشتو

تلفظ	مثال	معنی	فارسی	کیفیت
ت	تولوا	ت	سلطان	ت
خ	خویش	خ	چهارده	س
ز	پنجوں	ز	پنجاہ	ح
د	دیشد	د	دشتیکیه	د
ر	ریشد	ر	کور	ر
ث	بدجع	ث	آواز	آواز
دیشد سه نقطه در بیان و یک نقطه زیر آن زین حرف است افخوان با آواز های مختصه ادا مینمایند چنانچه مودم پشا در سورات و نیز غیره قرار با آواز گهسته ای شنیده اند و اغلب قند نار که معتقد علیهم و زبان ایان پیشتو قرار یافته اند. بر آوازها صعلی که صحیح آن توکب زبان و کجا هم پیدا می باشد. اند اینها که آواز ث لقیل دارد (یعنی بنا افغانی)				

نامه	تلفظ	مثال	فارسی و فارزی	معنی	عوض آن	کیفیت
بن	بنین	غایب	دستان	ش		سی شد - که نقطه مالا دیگر نقطه زیروارد این حرف راتیر آواز ملائے مختلفه اداینها چنانچه اهلی پشا در و شکر گار و غیره هش را باواز خ استعمال مینمایند بنه سیمه رسند و خه مینویسند لکن اهلی قند هار آوازا صلی مخصوصه آن که بن افعانی یعنی ش تقلیل باشد او اینمایند -
گ	گاف	گد	لنك	گ		ک - یا شده بالاکشید و مدارد که در فارسی آزرا چین گ مینویسند -
ن	نونه	سرنا	روشنی	ن		ن - میباشد زیر حلقه خود را در که در هشتم خوانده میشود - اهلی پشا در این را چین نپ - مرکب مینویسند لکن نلط است زیرا که از خود صورت دارد حاجتی مرکب نوشتن نیست -

فارسی	فارسی پینستو	فارسی پینستو	پینستو
اوقات (۳)			
شب روز	شپق و جنی	شب	شپه
صبح کاذب	سُرگهیخ	روز	سرخ
صبح	گهیخ	صبح صادق	گهیخ
نوک آتاب	لَرَ حَرَك	پیش از آتاب باید	خرید
ضُحْيٌ	خابنت	وقت ناشتا	ستیناری
چاشت	غرهه	نیم چاشت	شنه غرهه پوچخا
دیگر	مازد دیگر	پیشین	ما پینین
غروب آتاب	لَرَ لَوِيد	دیگر بیند	لو نه هاز دیگر
عث	ما خستن	شام	صابنام
پاس ول شب	دو و میشومه	پاس دم شب	لمَحِ شومه

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
نیشکری شپه پاس بوم	در یه چهارشنبه نصف شب	نیشکری شپه سحری	نیشکری شپه نصف شب
زمرد	آن		
حال	اویس	دیتب	برایی
رشب	من شپه	پیشتر	پخوا
دیروز	پرون	روروز	نن روح
پیش پری روز	لا او ره مرد روح	پری روز	و زمه رفع
رصبح	ن گهیخ	پیشتر پری روز	لا لا او ره رفع
پس هردا	بل گهیخ	فردا	گهیخ
هزیروز	هر روح	پستره فدا	لا بل گهیخ
پرشب	و هم ره شپه	رشب	هر شپه
لا لا او ره شپه	پیشتر پری شب	پیش پری شب	لا او ره شپه

۱۶

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
شب ماہاب	سُوْنَجَشْ	شَاب	شِېر پېر شِېر
بد	دَخْوَل سُوْنَجَشْ	شِتَارِيک	تُروْنَجَي
هلال	نوْيې مِيشَت	ماه	مِياشت
قرن	سَلْ كَائِن	سال	كال
وقت	پَك	هفتة	اوْهَنَ
دقیقه	پَل	ثانية	دَب
پاس	شومه	ساعت	گَهْي
دست بخت	لاس پَر لاس	سم له لاسم فر وقت	
کی بعد دیگری	پله پسی	باز	بیا
اول	پُرمُنجی	پس	وروسته

۱۷

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
هر وقت	هړکله	ن وقت	نا پک
چېشې	تل	هړه قېټه	هړکله چې
کیوْقت	يو پک	تا بد	تل تر تله
جای جای	چېر کې چېر کې	کدام جای	چېر کې خو
چوْقت	هېڅ کله	پیچ جای	هېچېر کې
گاه گاهی	کله کله	وقت کی	کله
نیکان نیکان و قوت	کله نه کله	نَکِرم قوت	(ترکله توکله پوکی)
تابکی	{ ترکمه پوکی } [قوهه]	تابکنه	ترشو-ترڅو پوکی
اٽال	سبز	نوبت بُوْبَت	وار په وار
پارسل	دَهِم کال	پارسل	په رخن
	:	پیش پکیل	لا دهِم کال

فارسی		فارسی		پښتو	
ایام و ماهاتې قری و خصی و موسیم ۱۸		پښتو		لپښتو	
یکشنبه	لپرسی رخ	(۱۴)	شنبه	لشہ روچ	لشہ روچ
دوشنبه	ورلپسی رخ		دوشنبه	ورلزندکی رخ	ورلزندکی رخ
چهارشنبه	سبدروچ		چهارشنبه	لاس پورکی رخ	لاس پورکی رخ
جمعه	هرمیجی سیت		جمعه	هولنی روچ	هولنی روچ
ربیع الاول	هزارکی خور		صفر	سنه میاست	سنه میاست
جادی الاول	دره کی یم خور		ربیع الثانی	دووم خور	دووم خور
رجب	دانلهه جیت		جادی الثانی	څلرم خور	څلرم خور
رمضان	دروژی سیت		شنبان	ډیچلمسی میا	ډیچلمسی میا
ذی القعده	منځوی میا		شوال	کچنی آخر	کچنی آخر
			ذی الحجه	لوی اختر	لوی اختر

فارسی	پیشو	فارسی	پیشو
ماه نور	دَغْنَوْيِ شَتَّى	ماه جمل	دَغْنَرِي مِيَّا شَتَّى
ماه پرطان	دَجْنَكَارِي صَيَا شَتَّى	ماه جوزا	دَغْنَرِي وَحْيَا شَتَّى
ماه سنبه	دَوَبَنِي مِيَّا شَتَّى	ماه هله	دَوَمَرِي مِيَّا شَتَّى
ماه عقرب	دَلَّمِ مِيَّا شَتَّى	ماه زیران	دَتَلِ مِيَّا شَتَّى
ماه جدی	دَمَرْغُونِي مِيَّا شَتَّى	ماه قوس	دَلِسْكَهِي مِيَّا شَتَّى
ماه جوت	دَكَبِي مِيَّا شَتَّى	ماه دلو	دَسَلُونِي مِيَّا شَتَّى
خران	مُنَقِّي	بهار	پَسْرَهِي
زستان	ژَهَى	تابستان	دَوَبَنِي
خَشَّابِي	وَجْ كَالِي	آبادَسَابِي	بَنَكَالِي

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
شماره پښتو (۵)			
دو	دوه	کَم	یو
چهار	څلور	تَه	دُره
شش	شَیْن	تَنج	پنجه
هشت	اَتَه	هفت	اوہ
ده	لَس	نُه	نہ
دوازده	دوولس	بازده	پولس
چهارده	خورلس	سیزده	دیرس
شترده	سُپايس	پاترده	پخلس
پانده	آتَيس	هفده	اُولس
پیت	شَل	نوزده	نُوس

فارسی	پسپتو	فارسی	پسپتو
بیت و دو	ذوه ولشت	بیت و کب	یو ولشت
بیت و چهار	خلیل شت	بیت و به	در ولشت
بیت و شش	شپز ولشت	بیت و پنج	پنجه ولشت
بیت و هشت	اشه ولشت	بیت و هفت	اوه ولشت
سی	دیرش	بیت و نه	نر ولشت
سی و دو	دو دیرش	سی و کب	یو دیرش
سی و چهار	خلور دیرش	سی و به	در محه دیرش
سی و شش	شپز دیرش	سی و پنج	پنجه دیرش
سی و هشت	اشه دیرش	سی و هفت	اوه دیرش
چهل	خلویبت	سی و نه	نر دیرش
چهل و دو	دو خلویبت	چهل و کب	یو خلویبت

فارسی	پستو	فارسی	پستو
چهل و هر	خلوه خلویت	چهل و نه	دری خلوبیت
چهل و شش	شپر خلویت	چهل و پنج	پنجه خلوبیت
چهل و شش	ا تر خلوبیت	چهل هفت	او خلوبیت
پنجاه	پنجوس	چهل و نه	ن خلوبیت
پنجاه و دو	دو پنجوس	پنجاه و یک	یو پنجوس
پنجاه و چهار	خلوه پنجوس	پنجاه و سه	دری پنجوس
پنجاه و شش	شپر پنجوس	پنجاه و پنج	پنجه پنجوس
پنجاه و هشت	ا تر پنجوس	پنجاه و هفت	او پنجوس
شصت	شصیته	پنجاه و نه	ن پنجوس
شصت و دو	دو شصیته	شصت کم	یو شصیته
دری شصیته	خلوه شصیته	شصت و سه	دری شصیته

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
شصت و شش	شُبْنِشِیتہ	شصت و پنج	پنچه شیتہ
شصت و هشت	آتَه شیتہ	شصت هفت	اوه شیتہ
هفتاد	آویا	شصت و نه	نه شیتہ
هفتاد و دو	دُو آویا	هفتاد و یک	یو آویا
هفتاد و چهار	خلور آویا	هفتاد و نه	دری آویا
هفده	شُبْنِ آویا	هفتاد و پنج	پنچه آویا
هفده و هشت	اتَه آویا	هفده و هفت	اوه آویا
هشتاد	آتیا	هفتاد و نه	نه آویا
هشتاد و دو	دُو آتیا	هشتاد و یک	یو آتیا
هشتاد و چهار	خلور آتیا	هشتاد و نه	دری آتیا
هشتاد و شش	شُبْنِ آتیا	هشتاد و پنج	پنچه آتیا

٧٣

فارسی	پښتو	فارسی	دیستتو
هشتاد و سه	آتہ آتیا	هشتاد و سه	اوہ آتیا
نود	نبوی	هشتاد و نه	ند آتیا
نود و ڈو	دُونوی	نودویک	یونوی
نودو پچھار	څلورنوی	نودوس	دسری، نویک
نودو شش	شیپزرنوی	نودو پنج	پنځه نوی
نودو هفت	آتلنوی	نودو هفت	اوہ نوی
صد	سل	نودو نه	ندرنوی
لک	سل زرهے	هزار	زسر
کرور	سل سل زرهے	میلیون	زسر زرهے
هزار کا	زسر و نه	صد کا	سوونه
میلیون کا	زسر زرهے	لک	سل زرهے

۲۵

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
دوم	دوفم	اول	سلسله زړو
چارم	څلوم	سوم	لهوی
ششم	سپنمه	چهلم	هر کې تېم
هشتم	اتم	مهتم	پېغُرم
دهم	لسه	بېهم	اووړم
ستم	دیوشم	بېسته	هسم
چهاردهم	پېنجو سه	چلم	شلم
هزارم	درم	صدم	خلویتېم

۲۶

فارسی	نارسی	پستو	پستو
(۶) احصای جسمانی عین			
مغز	ماعذه	سر	کوهن
پرگدن	خت	تلاق سر	کنہ
نَصَيْه	شودان	گردن	آرمین معنی
پیش تی	تلخی - قچی	روی	صح
آشونان پر کوشش	چلنجی - دویکی چیون غورتی	شقیقہ	تیک - نوید
گوش	غورونه	گوش	غوب
ابرو	فرنجه	زرنگوش	غور پیستکی
پیکانه هم	جیبور حی	ابرو	ور بی
	(بالفونگان - بانه)	مرگان	بانه
چشم	ستگی	چشم	ستگه

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
هر دک	کَسَى	انگوره پشم	سُتْرَگَهْ گاچ
دستو گوه سپین	دَسْتَرَگَهْ سِپِين	نَفَيْدَهْ پِشْمَهْ	دَسْتَرَگَهْ توَر
سپزمه - سبزمه	سَبْزَهْ - سَبْزَهْ	بینی	پنه
زړ پینی	تَبْرِزْهِي	سوراخ ناهی پینی	سپزمه - سبزمه
بروت	بُرِيت	خیثوم	هِنَّلَكَهْ
ریش	بَرِيزه	بروت	بَرِيَّهْ وَهْ
اسخون	بادخو - غَبَرَهْ آنَنَکَهْ	رخاره	هَدَهْ وَکَهْ
لب	شوندَه	لب	شوندَه
دمدان	هَا بش	دہن	خوله
بیره	أُورَهْ	دندان	غَا بِنُونه
کنج دهن	وَبَنَکَهْ	دهن	قامه

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
کوچک	ټېب	زبان	ژبه
خراخی <small>وں دهندو</small>	کوم	کام	تا لو
مجمله طعام	صری	حُلقوم	وچه فاره
زندان	دَزْنِچُونَجَ	زخ	زند
قلم	چنگرهک	پیش گردان	غامه
جای رفادن گو	هدای	ستوان برآمېل	مرکندي
پیگردن	وْدی	چېړگرون	کو وکي
قبروغه	پښتی	سینه	پېړ
پستان	تی	پستان	تی
تھی گاه	تاشی	پرک سینه	تندوی
ناف	نو	ہتھی گاه	تنهی

۲۹

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
عازم	سپوځه	پیش را ف	بُرځی - خامه
مخلفه	پکانه - معانه	بای موي زهار	سپههره
کمر	ملا	پت	شا
چی کمر بند	لنه	تیرکمر	شمئزی
زیر بغل	څوک	پېلو	ډډه
بست	لاوس	څانه	اوده
بازو	مُهت	دسته	لاسونه
آرچ	څنګل	پازوهه	مُهان
بندیده	مهقد	ساده	لېچ
کف ده	ادغوي	چجه	ځپنه
نگشت نه	ښته	انګشت	گونه

فارسی	پستو	فارسی	پستو
انگشت میانه نخنچه	دَمْبِنْجِ گوته	انگشت شبات نضره	شینْ غَتَّه
ناخن ها	خچه	ناخن	نوک
نکد آن ران	نوکان	برهه ناخن	نول او ویره
دمغوزک	لکه آئی	سرین	کُناش
زانو	زنگون	ران	وُشَن
ساق	پندری	عینک زانو	نگانه سُرگن
چکچکی	بیدری	سبحی	هُودَه
پاش	پونَه	پایی	پَه
پی پی	سپیفی	کف پایی	تلَه
شم	لن - خیته	سعده	گَیدَه

فارسی	پیشنهاد	فارسی	پیشنهاد
روده	کله	شیر	لری
سپز	توری	روده کلان	آندره
گرده	پیش توری	روده	کله
دل	ذمه	پرده سینه	بنین
هل بگرد	لئمون	چگر	اینه
تخمه	قرمچی	شش	پنپوس - شیخ
رگ	روقی	سوی	ولیفته
گبو	کوچی	رگ	ورون
سرپاشه	چوچی	زالف - کامل	خفی
خط فرق اوری	سیندی	مویی یا غصه پیشی	اوبل
موی نای با قدر پیشی	پسکی	موی های افراد مطرد پیشی	شنگنی

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
		کندی	پښتو پښتو پښتو پښتو
مودم نافص و میعیب لاغه			
دیشم	یوستوگی	کور	دُوند.
دوین	چک سترگی	ننگ چشم	چُخ سترگی
کچشم	کوبوسوگی	شاریده پنځوک	چخمن
کبود چشم	شین سترگی	چشم لق	دُه سترگی
خاکی چشم	خو سترگی	میز چشم	ذرخ سترگی
شیخ چشم	ایخ سترگی	افراده چشم	مه سترگی
لَّاَ	کُندی	کمل	پَلَّا - گَنْجَ
مُرَد	تُهْرِی	کر	کوئن

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
کدسته	چوئهٔ چوئه	گنگ	تپَرْ چلَبَ
لک لک ز پایی ماده	شُشت	دست لند	گنگ لاستی
پیکابینی	پهنهٔ پهنه	منجھی	پیت پیت پهنهٔ پهنه
جزک	کوز پشت	نېنجھی	کمُاپ
اشیای ایسا و غیره (۸)			
پنجهٔ لنگوته	پنجهٔ لنگوته	دستار	بَگْرَى
کلاه	خوَل	دستار کلان	مَنْدَه و سه
با قته حاشیه دار	لنگی	لنگی پشاوری	پیپِیموَرَهی
پیراهن زیر جامه	ختی	پیراهن	خَتْ
ازار بند	پرتو گاپش	تمیان - ازار	پر تو گ
واهکست	لنڈ لاستونی	آستین	لستونی

۳۴

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
جیب	گوډانه	جاکت	اوېڈلسټون
کرتی	ګرات	سینه بند	ټھری
چپن	غَدَکه	ہالا پوش	آسخالک
لُنگ	ترَاگی	پوستین	خرمنی
پیغ-موچی کوسر	پیغ-موچی کوسر	دستمال	لاس و چونکی
چپل	چوَتی-کیپوی	نالی	کنه اوی
موزه	جَبَری گاولی	بوت	گاولی
پائی پیچ	پُندَهی تر	جراب	خوسرابی
جُراب ساق پوش	پایشی	کیتس	جَبَری
چوب دست	لاس لورگی	دستکش	لاس ماغو
پېلدون	سَمپَرْتُوگ	عینک	دستگو بشینه

قىركى	پىنىستو	فارسى	لىپىنتو
درىشى	نَعْرِيَا لَّا نَهَرِي	بَس	نُورِى
بىشى	خَوبْ نَوْرِى	بَاسْ تَرْجِى	پَا سُوا لَى نَوْرِى
باڭلۇش دەرىئە	كَنْجُلْ	بَقْجَه	پېنجە
باڭلۇش دەرىئە	خَادِرْكَى	باڭلۇش قەلەزَنَة	بُغْرە
تەبان چادى	نقَبْ - روپُوش	دو لا غى	مَخْبُقَى
چادىزمانە	پُورْقَى سَقِيقَى	قدِيفَه	دُو پَيَه
عرقىن	رَخْنَه	سَرْبَدْ زَنَانَه	سَرْتَرْوَنَى
تىزىز	ترَجَّه	دا سن	لَمَنْ
بىندى	تَقَى	چَكْ پِيرَان	بار خاك
كوتاھ	لَنْدَه	دراز	أَنْدَه
يىخىن	غَاهَه	گَريَان	گُويوان

۳۶۰

فارسی تار	لرستانی شپشی	فارسی سوزن	پهلوی ستن
رویه	بایندی مخ	سوزن روزن	شیم
دوره بس	شنداه	اتر	لازدی مخ
ملحق تکمه - کاج تکمه	عُراشه	شکه	غُته
کوک	لودره	درز	سکوی
بنجیه	لختی	ابعیده	گینده
کورنجیه	تو رویی	ترک	لماکه
گلدوزی	چکن	گلدوزی بیخه	قاپی
سنجی	شپشین	دل دوزی	پیله خله
کرباس	خامنه ختا	سنجی	گندکین
کرباس رقم ۱۱	آچه	کرباس رقم ۱۱	شوی

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
جبل سولیج	کیش	کشیده	جبل سولیج
ننگه هاری	هرااني	کشیده غنکه هاری	ننگه هاری
کابلی	پنهانه	کشیده کابلی	کابلی
حیله	سپهیں تغیر	چیت	حیله
وابسته	کناویز	رابهشی	وابسته
شمند ون	کوثر غایک	قزوین و دشعل	شمند ون
سالو	قدیم	چادر زنانه بُری	سالو
شماری	بَگه	شکمی	شماری
گرک	کواشنه لقچ	گرک	گرک
کتبلا - تغ	غالي	گلمیم	کتبلا - تغ
غاليک	پهو	قائمه	غاليک

۳۸

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
اشیا و ظروف ف خانگی (۹)			
خانه	خونه-کوته	حولی-سرای-	کوہ
دروازه	ور	دهیز-راه رو	دوده
تمیمه دروازه	تَمَبَه	چهارچوب	درشل
لحاق	شلگن	دریچ	کنکی
کله	گنجی-کلی	قفل	کلت
غلخانه	چنپوی	ارسی	دہی
چاه	خا-کوهی	جی خرو ر	باس
تابه خانه	تَوْخُونه	دلو	سلواغه
تودابن کعلی	تَوْدَابَنْ كَعَلِي	تام	تودابن
آتش	اوره	تَنَور	دوده کنکی

فارسی	پنستو	فارسی	پنستو
سکون- سکان زغول- زغل	سکون- سکان	آتشگیر	آورتستی
دودبیار	لخمه	شده	لهبه
چوب	لرگ	دود	لگن
فاکتر	ایمه	پکه	بیوزتی
تبز	گونه ک	آتش کاد	اوزلمونتی
چوتره	چوتنه	سخ چوبی	کمونی
منا- خنک پوشش	منا- خنک	صفه	سپاچه
یگل	خنکه	فک	خانمه
شانه	بِ منجه	آینه	هندانه
باروب	دِ منجه	قچی	بناتی
کندویی غمچی	جلته	جامه کوب	شوپاوهی

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
کندویی گلی	دِبَالی	کندویی بوریانه	تَنَاهَر
کندویی چوبی	کوْمَی	انبار فانه	خَبَرَه - گَمَبَر
کندویی باقیه بوریا	پَنْهَمَیَرَه	کندویی تُجُّی	بِجَمْوَلَی
جوال رزیان خسته	گوْنَی	جوال	عَنْدَدَی
جوال کلان	گوْنَدَه	گنگور	شَکُور
تری	تَلْكَرَی	شکور خورد	شَکَرَی
ریحان دراز	بِیَاسَتَه	طَنَبَکَلَا	نوَفَوَپَرَه
ریحان خورد	تَرَکَه	ریحان باربَنه	تَرَهَی
منگوچی - کوونه کوزه گلی خورد	منگوچی - کوونه کوزه گلی خورد	کوزه گلی	مَنَگَی
قیان	حَلَم	خُم	مَهَ - چَاقَی
اتش دان	نَغْرِی	سرخانه خُم	گَافَ

۴۱

فارسی	پیشتو	کاری	پیشتو
چراغ	چیوه	سپایه	دُرس پیله‌ای
فیده	پلته - باقی	چراغ پایه	چیوه
علبیل پیوه	علبیل پیوه	روغن داغ	کوشو
بنگسته‌ای	بنگسته‌ای	میده بینز	چیمه نک
درسته‌هادون	چومبئی	هادن - هفر	هونگ - بیری
چیخ دفع رو	میهد اهو	گاودوش	[غوا الشی] - لوچی -
تازه‌اهن	تیجی	تایگه‌ی و سگی	
چارپائی	کت	صدوق	تومنی
خرچواب	خوب آغستی	بوریا	پری - آندری
پاش	چچه‌ی	لوف	برستن - تلتانک
لغزند	لغزند	زوک	لاند یستونی

۳۲

فارسی	پستو	فارسی	پستو
طرف	لوسی	دستروزان	بروق - کندو
دیگر سی جام	تَسَلَّلَ سِرْهُ قَلْبِي كَتْوَنْ	دیگر دیگر میگشی پرس	کتو خاودینه کتو - برعونی
آشخواره مگی	كَنْدَولِي	گلاس	چیک کاری
طشت - تغیر	كُنْدَا	بادیه	سودول کندی
کاسه	مُوْتَهَ	گان	سوول کندی
آذای بسی و متدار	گَهْرَه	شکاسه	لوهه شه
گلن دسته شنی	چَلْفَيِ	آذای بسی بیهوده	بدلی
پلو ساف	نِتْوَقَ	سینی	بنانک
فاسی چای خوری	شَحْشَيِ	قاشق	شحشم
طبیق	قاچی	علاوه	لاستوری

نامی	پیشتو	فارسی	پستو
پیاره صینی طرزی کوچی	چیتی پیمان سماءوار	پیاله پیله گلی	پنجان خاورین پنجا
پتنوس	پتنسی	چانک	چی دمچ نالبک
		قاب	
اسباب نوشخوانی			
دوات	مشواهی	قم	کُبته
کاغذ	بنکل	سیاهی	دو دی
تمدان	کُبته خی	تحته	پق
سطر	کوبنه	خطش - لوح	کوبته
صفحه	خ	رق	پانه
کتاب	لیک	کاغذ ماذب	رینسونک

۴۵

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
کتابخانه	لینکی خونه	کتابچه	لینکی
جدول	لشتی	پیش	میچ کنی
درس	لوشنن جی	مکتب	لوشنجی
شگرد	نه کری	معم	بنو و نکی
شق	که او لیک	شق	کواولیک
الماڑی	گنگر که	اسفنا - پنجه	لا سرلیک
میز خورد	ونجھے ی	میز	ونج
میز پوش	ونجھ نودی	چوکی	پیری
چاپ	تایپ	هباپ جدوکن	آنژور
اخبار	خبریال	طبع	تاپن جی
جاقو	چرکی	نقش	کبندیده

۴۵

فارسی	پستو	فارسی	پستو
دَرَبَان	لِيَرْ لِيَدَنْ	سَابَان	سِيَورَنْ
سَفِيد	سَبِين	ذَرَهْ بَيْن	وَرَنْجَنْ
شَنْج	سُور	سِيَاه	تُور
خَاک	خَرْ	زَرْد	زِيَّة
آسَانِی	شَين	سِبْرِپَتْنِی	زَرْغُونْ
بَرَگَرْکِی	بُود	بَفْتَنْ	چَهْیَا
خَاسْتَرِی	إِنْرَنْ	مَارْخَجِی	حَمْبَرَی
رَنْگ	بَجَنْ	گُونَه	بَهْنَه
افزان سکر جات مروجہ فغانستان			
مشقال	امانَی	نَخْد	چَنَه
نیم پاؤ	لَخَد	خَرَد	چَوَکَه

فارسی	پستتو	فارسی	پستتو
نیم چهارک	دو پیش	پاد	پیش
نیم سر	دو پیروزی	چهارک	پیروزی
من خانی	کشی	سیر	دهی
پیش	ایکی	خروار	وری
ساز	پولی	شایی	پیشکی
قرآن	دیر شکی	عبایی	شلک ایلی
طراف	اسانی	روپیه	سرپی
میوه‌ها-اشجار و گاهای متعلق به (۱۰)			
انگور	گوز	میوه	خوکو
انار	نگوسی	چیوتاک	پیشک
توت	خلنج	انجیر	انجر

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
به-	لهی	ناک	تاکو
زردآلو	مندنه	خنگ	اشایی
زردآلو	زینهالان	خت	مُندگه
شقه لو	شلتالان	زردآلوی پوری	خوباتی
الوجه	ارغنجک	آکو	آرچق
الوبالو	ارغنجی	گیلار	ارغنجال
بادام	لشی	چهارمتر	عُز
پسته	شین چیزی	ستره خسته	خُکی
نارنج	کمبی	خنگ	یشن
لیمو	ورجه کمبی	ستره	خوبه کمبی
خرابوزه	خنگی	سیب	منهنه

فارسی	پیښتو	فارسی	پیښتو
سرده	مَنْجَلَکَ	گرمه	دوبِ جهیلَکَ
زردک	گازنَه	تریوز	بُولَکَ
لبیو	جَنْدَر	بلغوزه	جنْخُونَزَی
پ	بِیرَه	خرما	کچُورَی
میوه‌ایت کوهنی	مَيْمَانَه	املوک	آمَلُوكَ
چکدانه	نانگه	میوه‌ایت کوی	کُنگَنَکَ
نیشتر	گفَن	سویز	وُشَکَه
کنجده	کُنجلَه	سچق	ذَوَالَه
چیدن	څَلَه	سمارق	منْخَنَی - پوچَنَکَ
شیرین	خوب	ذالقہ - فڑہ -	خونَدَ
بے مزه	بَلَه خونَدَه	ترش	شُنُو

پیښتو	ماری	پیښتو	ماری	پیښتو
پوچ	چخه	اوم	خام	اوم
اوم سه	خام سوز	خهین	بیمار کم	خهین
نخا-خنا	گندیده	دروست	پوده-لذیده	دروست
تامد	تازه	چختا	شفتر	چختا
اولن	آگین	نبتچنل	فشره	نبتچنل
پونکل	پوت-پاق	بن	بان	بن
شنیل	چن	ونه	درخت	ونه
قوله	بید	ولی	چهار	ولی
خپری قوله	چچه چهار	جگ ولي	عرعر	جگ ولي
سپین ولی	سپیدار	شین ولی	نیده چهار	شین ولی
سبر	سره	نبتر	درخت نشتر	نبتر

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
ششم	شوه	رقم ارجحه	اوپینسته متجه
زیتون	بَسْرَقَنْد	رامگان	بَكْيَا نَهْ
گز	غَز	پوس	پُلُو خَه
بوت	خَيَّهْنِي	پشه خانه	عَاشِي وَنَهْ
شاخ	بَنَانِگَه	دانه بوت	پُونَگِي
کنده	دَهْنِه	تنه درخت	سَنَهْ
گرده درخت	خَنَدَه	بنج	آخَسَتَه
رشیده درخت	شانچه آنازك درخت	جرجیدولی	بَزْ
برق	بَزْ غَلَى	برگ	بَلْكَ - پاقی
بوته	بَتَّهْنِي	نهال	تَانَهْ وَنَهْ
بوتہ سپند	سَپَانَهْ	شیر آرس	شَپَلَهْ

۵۱

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
درمنه	ترخه	دانه سند	سپلینی
اشنان	برچه - قرچه	بوته بادگر	کاندیوال
پُدک	پنگه	پنگ	هضمه
گل لوح	کانه - بدگال	لخ	لخه
نَم	دُصه	ن	نَل - نَد و نَد
برگ بوربا	مرگزی	نیزار	ذرگه
گلاب	سُورکوکو	گل	کوکو
فُنجه	خفتی	گلسته	کوکوگیده
نَرس	ستگن کوکو	گلوفه	وُنی کوکو
یمن	چهنا کوکو	چنپلی	کوک
سبل	خفتی کوکو	نترن	ستگن کوکو

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
شپنگ کوکو	ګل شپ بول	اگل داؤ دی	داوی کوکو
خیر و کوکو	څخنې	ګل آفتاب پېت	مری کوکو
لباسی کوکو	ګل عباسی	غل لار	نا نوی غل
کشمکشی - بېړۍ نازبوي	ناریان	ګل پونی	جنډین کوکو
غزان	خمسور	بهار	صمسور
خردادر	آغزَنْ	خادر	آغزَرِی
قىمە از گذاشت	درېب	گیاه	واسېنہ
اقسام عله و متعلق آن			
چاری	جوار	گندم	غنم
شالی	شوپلی	برنج	ویچی
نخود	چېټه	جو	ارېشی

فارسی	لیپستو	فارسی	لیپستو
نک	سُرہ می	ماش	می
گال	غُبٹ	باجری	باچرہ
باتلی	باعلی	ارزن	زُدَن
خوشہ	وَزَی	منگ	مشنگ
پشته جواری	تگه	جواری بین	جادو
شرسف	شُرْقَم	فلکہ بے در	غلڈک-مَلْکَو
رشقه	شِسْتَقِی	شجدہ	شوَّتَل
پنیہ	کَوْبِسَکِی	خید	خسیل
پنیہ دانہ	پُسْدَانَه	غوزہ پنیہ	کالکہ
ما پیچ نداشند	پا عُنْدَه	پختہ	مالوچ
درو	لو	صل فصل	ایخستہ

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
کاه جواری	تاشنۍ	کاه	پروزه-پس-
کاه هش	کهټي	کاه شاپ	نارۍ-دُرنه
دسته گیاه	کېډه ګیاه	دسته گیاه	کېډه ګیاه
پشته	پشته	پشته شده	پنډه-پلنډه
متعلقاتِ ضراعت (۱۵)			
گرد	پېټۍ	زین	پنجکه
دہقان	کېښۍ	پلوان	پوله
شم	شندلی-در	کاشتن	کونه
قلبہ	نپاره-رخته	قلبکشی	یوی
بیل	پووم	کشہ قلبہ	کینل
کج بیل	شکوره	اسپارا	پاله

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
بُوغ	تَجْمِع	تَيْشَةٌ بُوتَه زَنِي	لَكَهَى
گاوزنیل	فَبَرَّ	گاوزنیل فَنَدَانَه	غَايَشَه
ماله	مَالَه	پَلْكَش	چَارَه
چجه	ضَعْ عَبَّي	لَهْبَلْكَش	شُخْرَه
خیث وه	پُجُّ - گُود	سَرَى	کَوَدَه
شیار	سِلْدَيَانَه	پِونَه	پَشْلَيَه
صبه	رَمْبَى	چَارَشَخَه	بَنَاتَه
خرمن	دَرْمَتَه	دَس	لَور
گندی	گَنَارِي	خرمن خورد	کُرْبَنِي
شوره	بَنَرَه	پَارَو	سَرَه
زین بیره	خَمَوب	خَر	بَنَکَرَه

۵۶

فانک	پېښتو	فارسی	پېښته
گل آب	خویش	سیلاپ	نیز
جوچ	لبستی	جوی	طلله
قفل بنداب	کنجـرخ	بند آب	ستم
زهین بند کاشتی	وـتره	دہنه آب	قدـخ
دلـل	بوبـسته	زهـین بارـانی	للـله
گـنـمـزـار	عـتمـگـه	شـلـیـزار	شـولـگـر
		بـخـر	شاـهـه
اـهـلـ (۱۴) حـضـرـه			
دـاتـرـ طـبـ	درـمـلـی	پـیـشـ	صـادـه
کـتبـ فـروـشـ	لـیـکـ پـلـوـرـ	جـرـاحـ	پـهـارـجـ
نوـیـنـهـ	لـیـکـ وـالـ	سـودـاـگـرـ	پـاوـرـیـ

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
عطار	پسارتۍ	دکان دار	آټه وال
دلال	وېټپهونۍ	بُزار	پراچه
فروشندہ	پلوروفنَ	خیدار	پیروفيَ
عهدہ بردار	خوزده فروش خُتمانه وال		بنجاردۍ
زگر	ذڈېشَ	اَهَمَّ	پَسْ
سچار	ترکانَ	سگر	سَه ولېشَ
معمار	وَدَائِيَ	خیاط	سُکُونکۍ
گاندہ	د وېيِ	شق	اوېيَ
اشپر	چَحُولَ	چام	نایي-َدم
کبابی	وَرسِيَتَ	نابنای	دوډه چخنۍ
باغبان	بَهَقَ	جاروبکش	ريښَتَي

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
زنگرهز	بځنټي	چوپان	شپون
پزار دوز	چهیاره مړۍ	جولا	کېنیوال
کالکریاں	ګاډ پوال	قصب	کناسري
جلاد	دُنټي	منادي آچاپي	د نهادالي
تلخ	ماټکي	شکاري	وُټ
هاهي ټير	کې بنيوټي	ذرف	هاندھسي
حای	تودافني	تیکش	تيلی
گورن	د فرکندنۍ	هېرمن	تاپي
اسیدابن	زَرْدَدَه گُنْجَى	گدا	درزوئي
سکوال	کنډولئي	حلواني	روشني
حُمل	پښتهي	چوري فروش	بېنگرهیوال

۵۹

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
خادم	تَوْجَاهِي	خادم	چوپَهْرِي
خوشخوان	بَدَقَلِي	خوشخوان	سَنْدَرَهِي
پُلْهَرِي	سَايَنِي	پُلْهَرِي	بَهْيَارِي
خوشچین	لَوِي	خوشچین	وَنِي خانِي
شاطر-چالاک	پَاسْلُون	شاطر-چالاک	عَنْتَي
فِيلَان	اوْبَنِيم	فِيلَان	پَلَنْ عَوْنَانِي
خانه‌نشین	جَنِي	خانه‌نشین	كُورَنِي
چاموس	غَلْ	چاموس	خَرَاء
خان	نَجِي	خان	دَمَرَغَل
غلام	مِنْجَنِه	غلام	مَرَّانِي
اسلحه فَآلَ اَلاَتِ اَهْلِ حرفه			

فارسی	پیشپیشو	فارسی	پیشستو
ماشین کن	چُرخ غرب	توب	غوب
تفنگچه	توپچه	تفگ	توپک
کارتوس	کار توس	قذاق	کنداغ
گوله	مندک	باروت	دارو
شمیر	ثوره	کرتچ	سم شوره
سیلاوه - کارد	چاتمه	قبضه	صهیت
تخ	عxonکی	کار دک	چمکی
مر به	شاپ	پیش قبض	بو عنده - بیده
نیزه	سانگه	کمر بند	تلارچه
پیکان	شته	تیر	غتشی
زره	زُغره	کمان	لینده

۶۱

فارسی	لیسته	فارسی	لیسته
پُر	دال	خود	خُول
تیز	تیوه	سلاح	وَسلة
افزار	آوزار	گند	چُخ
برمه	بنوشهتی	ازه	خنه
ردده	توهنه	سوهان	چووسار
اکنه	خولی	تیشه	قَنْـرـ - تـسـبـخـ
رخ	تیرهـ خـنـهـ	ردـهـ بـرـشـ	لـبـتـیـ بـعـدـهـ
گولک	چـخـ خـنـهـ وـهـ	گـولـ	چـخـ خـنـهـهـ
زه	زـیـ	کـانـ نـدـافـ	دـانـدـتـ
گز	وازـیـ	کـوبـهـ	دـبـلـمـ
سرمهه	ماشـینـ خـلـیـ	ماشـینـ خـلـیـ	سـکـونـ چـلـیـ

فارسی	پیښتو	فارسی	پیښتو
نثره	لبنگی	خنگیر	نوکی
ودان	پلک	چکش	سُتَّه
دست بناه	لاس ڙغوری	دم	پون
قلم آهبر	پریکوون	قابل	کالبوټ
گنده سندان	سته	سندان	سته
کوره - داش	کوغاٽی	انجوره	نسی
ترازو	تلہ	مگس پان - جوڑی	چچ شروونی
گل تراش	توده ونی	گل ماله	ختمه
گلیانیا	گھٹی	شاقول	بسادل
ماکوئی جولا	پلیهَن	رجه	سته
شانه جولا	زِمْبَنجی	نوردان	لِغِبِنْتُولَنَ

۳۶

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
نافرسته	کنهٔ	چوب حعل نهتہ	جمو
مُحکِّم رون	زک	مشک رب	ژینی
جوز	گافن	دبة	کُبی
سنج	سلی	چرم	خرخه
خوپشاوندان و افاب عینا			
پدر بایا کلان	ورنیکله	بابا کلان	نیکه
پدر جد بایا کلان	سرنیکله	جد بایا کلان	ترنیکه
لقب پدر	بابا-آبا	پدر	پلاس
لقب مادر	ادے-آبی	مادر	مور
برا در	هدر کلان	ورود	انیا
برادر اندر	تو این	تمیر بترای ورگ	غبر گوئی

۶۲

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
لقب عیشه کلان	بیهی - دادا	خواهر	خود
زن عمو	شدار - شنل	عمو	تره - اکا
بر	نیایی	خاله	شود
دختر	زدوى	زن ماها	ماهی - مهایی
مجھے	لور	پسرنا	فامن
اوهرزاده	هلاک	دخترنایا	لوهی
خوارزاده	تَبُور	دخترتاریده	تجیلی
پسرزاده	خواری	دخترمم	تلہ
ومنهاد و منهاد	وراه	دخترخواهر	خوارجہ
زن برادر	مسی	دختربادر	وریکہ
لوہہ نمرینہ	خسرو		آخنی

۶۵

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
کواہ	کم و سَتَ	نوائے دھر	لَسَتِی
نوہ کواہ	کوڈی	پر کواہ	کیوسَتِی
خوشان - خوش	خوانغه	خُر	سَخْر
نامزاد	چنخول	خاشنه	خَبِینه
داماو	زُور	نامزاده	چنغله - خجل
زن	سَانِدِیْنَه	شوہر	خَبِستَن - مِیْنَه
انباق	بن	عروس	نَاوَکَه
زنگی دوباره	ٹیوفن	زن پَر	نُنُور
بلند نهاد	لیوْمَر	زن بارادر ٹوپه	یوْمَر
پدر اندر	پُلَنَدَه	نَوَّه - (خواهش شوہر)	نَدَرِوْمَر
پچ اندر مرد	پُرْکَفَ	نادر اندر	مَیْنَه

٦٦

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
پر اندر زن	بَنْجَنِي	و تخراندر	پُر بَنْجَق
خر خلی	سَخْرَنْگَنِي	پر خلی	پُلْكَنِي
مروزان مرده	کُند	خوش	خُمْلُوان
کلان سال (مرد)	مَشَرْ	پوهه	کُند
خوردگل (مرد)	كَشَرْ	کلان (زنان)	مشره
رفیق	صَلْ	خوردگل (زن)	كَشَرْ
		دوست	رِهشتَق
أقسام طعام و متعلقاته (١٩)			
نان	لَيْكَلَه - مَهْمَدْجَو	آرد	اوْهَم
نان جواری	سُونْهَاك - سَكَمَه	نان گندم	نَفْتَه
پراته	پَرَاتَه	نان بمح	دَرْغَه

فارسی	پستو	فارسی	پستو
نَانِ حُرْكَرَدَه	آرِهْتَه کِه درْهَنْه	عَهْهَي	وَهْشَلَه
نَانِ بَرْدَه اَشْكَه	نَانِ چَهَه وَهْرَه	کَوْهَه	حَقَّه - پَاهَه
بَهْيَان	مَاهَه	آرَهْهَه هَرْهَنْه	كَاه
بَهْيَهِ دَوْهَه	تَهْيَهِ دَوْهَه	نَانِ تَابَهَه	پَاهَه
هَهْرَه سَهْلَه	خَهْرَه	هَهْرَه سَهْلَه	رَهْسِيلَه
جَهْهَه	پَهْ		نَهْنَهَه
فَرَهَه	پَرَهَه	شِهْرَه	شِدَهْهُجَه
حَوا	سَهْبَه	ماَهَه	هَهْرِيَه
كَجَهَه	حَهْهَه	كَاهَه	لَيْهَه
شَهَه	اَفَهَه	دَلَه	وَرَغَهْهُتَه
ثُورَه	زَهْهَه	قَهَه	غَهْهَه

فارسی	اپنگتو	فارسی	پنستو
گوشت	عومبه	یخنی	بی غوشه و زنگنه
دُنْه	لَمْ	گوشت قاق	لاندی
پیه	وازلگه	(لکه) چی - لم جنی	دُم خونک
روغن	عومدی	پیدا ب شده	مُو
سک	چُج - کچی	چین	جن غالی
گز	کرہ	مايه	توفته
قند	لامبات	شکر و شیرین	خوبنده
چای	چنی	صری نبات	دُن لامبات
من پ سیاه	توسر ترخه	پیچ	ترخه
زرد چوبه	کرگن	مح پ سخ	سور ترخه
پیاز	گل	نک	مالگه

۶۹

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
کشیده	کنهیا	کشیده	هوده
سینه	سابه	زیره	زنهی
نارو اش	خکری	بوته رو اش	پنهی
تراب	صلی	بادجان	خیرو خولی
کوبیده	ترخخ سابه	شلغم	تیپز
پالک	چوگ سابه	کدو	تش میخجی
خرف	وره خاره	طراحی	تو رهی
بادرنگ	نگو سهه	ارغوزک	بشکه
کاهو	خره پانه	چهبر خال	کون نگو رهی
پودینه	وینلی	گنده	کوکی
		پودینه	شیش توبی

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو	فارسی
متقلقاً ماتَّ بهان و زهین وغیره				
آفتاب	لَنْ	آسمان	پاس پاس	پاس پاس
ستاره	سْتُورِی	نہتاب	شپوری	شپوری
شعاع	فَسَانِگَه	ذرَّه	وَهَنگَه	وَهَنگَه
بُوا	سَاه	برق	بُرینبُنا	بُرینبُنا
باران	اوْرَیَا	ابر	أَسْرَنجَ	أَسْرَنجَ
برف	دَاوَرَع	ژاله	ژَلَّ	ژَلَّ
قطرو	خَاثِكَه	شنبه	پَرَخَه	پَرَخَه
خالق	جَوَمَهْفَت	رعد	تَالَشَه	تَالَشَه
جهان - عام	خَرَگَنْدَه	خلوق	جوْهَرَهْوَه	جوْهَرَهْوَه
گرده مخکه	دُنيا		نَرَنْيَه	نَرَنْيَه

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
بہشت	جنت	کرہ آسمان	پاس پاسنۍ کړو
اعراف	اعراف	دوزخ	جاندم
کسوف	لَرْتَنْدَه	فرشة	پېښته
روشنی	نُرْنَا	خوف	سپوږدې قنداره
گرمی	تَوْدَوْخَه	تاریکی	تیاره
روح	اَبْرَاط	سردی	ستره تیا
خاک	خادرع	زین	منځکه
آتش	اوِس	آب	اوېر
تپه	غُنْدَنْدَی	کوه	غَز
بر	قرچین سیند قرچین اوېر	سنگ	ډَبَرَه
رود		دریا	سیند

فارسی	پینتو	فارسی	پینتو
طوفان	خیان	شید	خوسمہ
چشمہ	چنه	موج	خپہ
وض	دَند	وض خود	دَنلُوگی
جزیره	قاپو	جھیل با غدیر	لوی دَنلہ
کشتی	بینَهی	پل	پوریونتی
چهار	لو بیهی	آگوت	اور بیهی
زلزلہ	سریندَله	طیارہ	سایزی
گذرِ مدیا	گَدر	چرخاب	گرزقی
ریگ - سلسلہ	شکه	فوارہ	چڑک
آب و ہوا	ساده	ریگ زار	شکن
قصبہ	گنگلی	شہر	بنو مر

۷۳

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
چهارسو	څلور لږو	د و قریب	کلې
کوچم	وته	بازار	افوجن
غار	سوہما سوی	راه	لار
اسما یئے خاندان شاهی و منصب امانت ملکی و نظامی وغیره			
سلطان	اعیوضت ^(۱)	نولواک	لوہر درشل
ایسر	دوی وال	پادشاه	پاسوال
شهرزادی	پاسوال	شهرزاده	پاسوانی
حکب	بادار	دارالسلطنه	پلوزه بیقی
عُشْتَ	پاسلن	جنت	اکن
وزارت	فرستون	قوم	ټبع
وزیر اعظم	لویج هنر	وزیر	وزرد

فارسی	پیشو	فارسی	پیشو
وزیر خارجه	دبانی چی فن	وزیر حربه	غزاوئر
وزیر اخلاقیه	نیاوی ون	وزیر عدالت	میتی وزر
وزیر صاف	پوهنی ون	وزیر مالیه	زیر تا وزر
وزیر تراحت	کول وزر	وزیر تجارت	پلوری فر
شا. غائی	مخ جهانی	وزیر حضور	مخ وزر
پادر	بُری محبر شو	مرستی	لوئی مرکه مشر
قطعه پی	انگر مشر	ستار	سلاشو
متوفی	گنون مشر	مرنشی حضور	مخ لیک مشر
دقیری	پانجهانی	میر	جهانی
مالهور	پازوال	محاون میر	جهانی شقی
میرت - دقیر - ادار	جهانی	لوئینه - محمد	لیکوال

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
میر محبه	گنون بھاندۍ	میر ګرگ	گاټ بھاندۍ
میر اوراق	پانی بھاندۍ	میر ما مورن	پازوال بھا
میر شیرخانه	چرلا و بھاند	میر تحریرت	لیک بھاند
میر رخبار	خبریال نهنج	میر پوسته خا	لینون بھاند
میر حصیل	آخست بھا	میر لغوس	سمون بھا
میر بزرعت	کول بھاند	میر محابر	لاړ بھاند
معتش	لټونک	میر تنظیمات	پیوَل بھاند
مجلس	ټولتون	تحصیلدار	آخستواں
قریب دار	کل شر	نامه نگار	خبر یالی
سفرات	دہ استولتون	سیغربیر- وزیر فوج	وکما استولای
قونس خرازی	استولتون	قونس خرازی	آستولای

فارسی	پیشتو	پهلوی	پیشتو
ترجان	زب پوهان	خواسل	دوبلیستولوای
وکیل التجار	پلو سر کوال	وکیل	وکوال
ایالت نائب حکومتی	اویناب خی	بیرق	برههی
حاکم اعلی	حاکم اعلی	لوئه ناب	لوئی ناب
حاکم خود	ووئه ناب	حاکم کلان	ناب
امین العسس	کوتواں	علاقه دار	ویرکن ناب
لوئی مشر	نائب مالار	سپ سالار	قول هشو
لوئه مشر	لوامشر	فرقه مشر	غته مشر
کندواک مشر	کرنیل	برگه	غندی مشر
کولی مشر	کپیان	نمکیدان	کندک ناب
سپور مشر	رساله دار	صوبه داد	بلوک مشر

۷۷

پښتو	پښتو	پښتو	پښتو
پېزک مشر	سر والدار	لش مشر	والدار
د لگي مشر	نایك	ذولاوي	عکر
پلټني	سچاہي		
حیوانات حلال (۲۲)			
پسہ - عجین	گوسفند	صہیون	میش
فمرانی	برہ	وزر - وزکری	پېزک
فڑہ	بُزْ ماڈه	ترغومی	بُر غاله
غُوا	گاو ماڈه	غوئی	گاو نسہ
خنهی سخندا	گاو ساله	صینہ	گاو میش
سخندا	گاو میش نر	کتھی	گاو ساله گاو میش
اوښ	شتربز	اوښه	شتربز ماڈه

۷۸

فارسی	پښتو	هارسی	پښتو
شتر بچه ناده	جونگه	شتر بچه نزه	جونگ-جونگ
اپه مادیان	اسپه	اپه	آس
کرکه بچه ناده	ره اپه نزه	ره اپه نزه	بهان
اهوی شت	هوسته	اهوی کوہی	غُرخه
گور خ	غینه	خرگوش	سوئی
ماهی	کب	جیره	شکون
حیوانات حام رحثرات (۲۳)			
پرانگ	پرانگ	شیر	زمری
چرس	پنه-میلو-	گرگ	لوه-شنبیش
کفتار	کوبن	نوك	سرپنځک-خدا
شعال	سور لنهه	رویاه	لوهه-گیده

٧٩

فارسی	پهلو	فارسی	پهلو
سک	شپی	بوزینه	بزو
سگ آنی	سک لادو	گره	پیشی - پشی
میل	پلن غورجی	گورکنی	پورگتچی
غز	اینه غورجی	ة طر	غاشنه
نگارش آنی	شخشانی	نگارش	کشپ
ترغان	کرشا	خاشتک	زیزنگ
سوبار	سمساده	دله خاک	کش
راوح	نوی	مار	منگورو
چلپا به	شربنگی	خلان	کربوئی
نردچک	چنگابن	رس غرما	بلونگوئی
بهده کلان	چنگابن	لغه خورد	چنگنگن

فارسی	پیشتو	فارسی	پیشتو
زلو	ثوَّرَه	گردم	لَهَمْ
موش	مُولَعَه	هزار پا	نَجْهَه
پرندہ های حلال (۲۳۵)			
ماکیان	چوگه	خرس	چرگ
کرک - بوذرخ	صَرَهْرَه	چوچه مرغ	چرگ کوری
کبوتر	کو تره	گنجشک	چخکه چچنه
تندرو	تَنْزَرَهِی	قری	غمبری
مرغابی	هیلی	کبکم	زرکه
کلنگ	زاٹی	قاڑ	بته
نهرارستان	بَلْبَلَه	حوصل	کُتبَه - کوتان
دُرَاج	تا سُرُو	طاووس	کتبسیدی

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
تاج	سارکه	زاغچه	کاغچه
ینه	ښارو	مرغ زرین	لویت
قره قوش	شام توه	بغزه قره	خرابه خړګنه
د ډېغا ډېغا کي	خمه انکه	فرم	چټي - چنڈك
د ډېقا نېټ زړ	شين توپي	د ډېقا نېټ زړ	زېټوانکه
پښتهاییه حرام (۲۵)			
جره	بازئي	باز	بارئي
باشه	باسنه	کته باز	څټه بارئي
شکره	شکري	پاٹين	باښتي
کویده	ورساي	شاہين	سور ساري
بحرين	سيندڻي	بحري	سيندڻي

فارسی	پښتو	فارسی	پښتو
کلکخ	ټکه باښه	عقاب	کړېښه
نرگس	ټکه پېښه	غول	پېښ
طوطا	ټوټي	شب پېښه	څکالکي
شاه بوم	چخرو	بوم	کنک
هډ	ملاچو ګلک پېښه	چخه	ګواهني
چخي	توتکن	زانه	کارکه
نیمه زانع	شین فاعن	اپسل	تومړیاٹن
		عنه	کشکوه- ګنکه

اقسام اسپ ها (۲۶)

اپه مادیان-	اسپه	اپسز	اَس
کرڅه ماده-	جنانه	کړه زر	ډهان

فارسی	پیښتو	فارسی	پیښتو
بوز	نیلی	یا بو	بوده
کبود	شین سرخ	سرخنگ	سرخ
سیاه کهر	تور سکان	کمیت - کهر	سکان
زرد کهر	زیکر سکان	سرخ کهر	سو سکان
غیل	سپین ورنی	ابرش	چینی
سمند	زیمَن	شکن	توس
قله	سمند سیارلو خمُلخ زیمَن	سمند زیمَن	تور لک زیمَن
ابلق	برگ	سمند زیدی	سپین لک زیمَن
چمکلین	بنج عقَ	چتر	برگ سترگ
کرنگ	سود	قصبرناق	چرگ
تیل زرنگ	تور سو مران	خاکستری	آیران
کرگب نار بجنی	گجراتی سو مران	زرد کرنگ	زیکر سو مران

۸۲
ن مختلف فقرات کا رامد (۲۴)

اینجا بیا۔	ڈ لندر سر۔
بالائی چار پائی تین۔	پُرکَتْ كَبِيْنَه۔
کیتی؟	خوکے ہیے؟
ہست پیت؟	نغم دھی شہزادے؟
قلم بن بدھ۔	کبَتْ مَا نَدَرَ أَكَدَ۔
آن دوات بیمار۔	ھنہ مشوافِ راقِہ۔
سبتوں بخوان۔	لو ستر واپر۔
کار خود بکن۔	خیله پانہ کوہ۔
کجہ میر و نی؟	چیرکی مخاب۔
مکتب یروم۔	لو سخنی تہ جنم۔
برویت خوبی۔	پر سخنے دی سنبھ۔

۱۵

چیست؟	شہ دی بے
چه بود؟	شہ ووب
چه منجوانی؟	شہ غواہی
کہ زندگتی؟	خولک سراغلی دنی بے
انجا چشدہ بود؟	ھلتہ خرسوی ووب
بیچ نشده بود۔	بیخ توسوی
این خادم منستت۔	دازما چوپی دی
کرا سیگئی؟	چانہ ولیہ
ترائی گویم۔	تاتھ دایم
گوش بگیر۔	عورت و نیسہ
بیار خوبت۔	دیرہ سبھ بودم

	۸۶	
این خرس از کیست؟		دا چوگ د چاد یه؟
از من هست -		زمادی -
ترکرگ نفته است؟		چاد سرمه و ملی دی؟
برادرت بین گفته است		ستا و سرو ترمه و ملی دی -
شنیدم -		واحی تو سریدل -
باز بگو -		بیا و وا میه -
خاذ آن مرد این هست -		د هغه سری خونه داده -
من این کتاب را بخواهم -	۲۸	ذه دالیکی خواهه م -
بسیار خوب هست - بگیر		دیز بنه ڈی و ایخله -
چه کردیه؟		شہد لے کوہی دی؟
بیچ نکرده ام -		هیچ نی نه دی کوہی -

۱۶	
بَلْهَ ارْكَه بِرْوَم -	پُرْمِيزْدَه - چَهْوَلْ سَهْسَم
نِيْكَه ارْمَتَه کَهْنِيزْيَه -	نَهْدَه پُرْمِيزْدَه چَهْرَلَامَهْسَي
آنجا چَه کار دارَه یَه -	هَلْتَه خَه پَازَه لَو - بَيْهَه
صَرْدَانْجَه بَش -	فَجَه دَلْ اوْسَه -
ما نَرَه نَهْتَو انْمَه -	نَهْسَم پَاتِيدَلَاهِي -
رَقْنَه مَنْ ضَرْوَرَه سَهْتَه -	تَلَلْ مَيْهَه رَهْرُو مَرْوَدَه يَه -
خَوبَه سَهْتَه - بَهْرَه -	بَنْهَه دَهْهَه وَلَه سَهْسَه -
وقْتَه نَانْ بازَه بَيَا -	دَوَهَه يَيْهِه پَكَهِه گَيَارَه سَهْرَه -
من امْرَذَه سَهْسَمْه -	زَهْهَه نَنْ موْسَه يَمَه -
تو سِرَه سَهْتَه يَاهْرَه سَهْهَه -	نَهْهَه موْسَه بَيْهَه کَهْرَه قَبَدَه يَه -
آن بَكَه تَشَهْهَه سَهْتَه -	هَفَه هَلَکْ تَجَهْهَه دَهْهَه -
آب بَرَاهِش بَيَا -	اوْهَه قَرَاهَه سَلَوْهَه -

چیق مرن - نشین -	بغارهه مروهه کبینهه
بہر دو چشم -	پُر دواہر ولیمو -
حال چند بجہ سہت ؟	اوں خوکھی دی ؟
پاؤ بالا دو -	لپی لہ پاسہ لس -
بوی من بیں -	ماٹه وگوڑه -
تو چمیگوئی ؟	نہ خنہ واٹی -
دلاور کی تبروو -	تمافر کوئندہ ولازی -
نہ - ہیں جا شہ -	ید - دلے دی وی -
۴۹	
افغانی خوبیں کرت -	پیشتو سبہ زبردہ -
بزو دی - یاد گیر -	ڈسایہ فردہ کہ -
لبیار خوبیت کیا - بعد	دیرہ سبہ دہ - یوہ مشتورو
از من بشنو -	انیملہ مالخند و ازفہ -

پیشتو	فارسی
اوش خمر کوی د-	حال په مکنینه-
آتوچی ته چشم-	بیازار پیروم-
هغنه بتجه او وهه آغزی-	آن زن آرد خیر میکند-
لُورمه که تو با زدی کوچیه	حضرت شادیگ باز میکند-
زرویه ید او به چبی-	بچه هش آسب میتوشد-
آومیمه ید لموخ نج کوی-	دتو هرش غاز میخواند-
راخچی پی لموخ نج ته ولاهم-	بیا شید که بعد بروم-
تاسی و فتخی زده در علم	شخا برومیدن ردم-
چو گان ناری کوی-	خر وئ بانگ میکنند-
چو گکی چونهین ی-	گنجنگ چو چم میکنند-
زمی هم بیزند-	شیر غریزند -

فارسی	پیشتو
لَگْ غُوْ غُوْ مِكَنْدَه-	شَپَيْ غَلَپَيْ -
پَلَكْ سَوَمَوْ سَكَنْدَه-	پَشَيْ مِيَوَمِيَوَ كَوَيْ -
اَسْ شَاهِينْ هَكَه-	اَسْ شِشِينْيَه -
غَرَهْنَگْ بَزَنْدَه-	اُبَذْ عَوَرَدَى رَهِيَيْ -
شَرَبَخْ لَجَنْ سَكَنْدَه-	اُبِشْ عَرَانَگَ وَهِيْ -
گَاوَبَانْ مَهَ زَنْدَه-	عَوَيْنَ رَهِيَادَى وَهِيْ -
دَسْتَ اَنْ زَلْ سَفَيَدَه-	(۱۴) دَهْفَهْ لَاسْ سَپِينْ دَى
مُوْهَبَهْ مَنْ سَيَاهَ لَهَه-	نُما وَيَسْتَهْ تَوَزَّدَى
كَهَبْ تَوَرُخَهْ است-	سَتَالِيَكَ سُونَدَى
اَيْنَ قَمْ خَكْ كَهِيَتْ؟	داَخَرْ كَبَنَى دَچَادَى بَهْ
دَسْتَارْهَنْدَوْزَهْ دَيَشَهْ	دَهِنَدُو بَگَهْيَ دَيَهْ وَهِيْ

فارسی	پښتو
دین دوات زنگ بهز است.	پر شه متشو اتی کی تمنهون بچون دای
ارفنا آسان بالکل صاف هست.	شن پاس پاس تک شین دای
تلیم سپشن او نزد من هست.	ده ده چې ټیا کښی ره تاخه دای
از دو کانه ار زنگ نه رنجی بیاره.	له آترو واله تاخه مګری تجن و هما
مانده بناشی ه. خوش آمدی.	ستره هی مه رسی یعنبر راغله
جور هستی.	دوغ یې.
در خانه و ده خیرسته بود.	په کوسرا د کلی کی بنه وو.
خود دو کلان تند رست بجهه نه	واسه لو یې چخو سهرا وو.
بکھر پاشی ہمہ جور د تند رست بجهه نه	بکرا وسی. قول رفع جو سهرا وو
و پیشنه شمارا یاد میکردند.	او تل پیر په زمه کو تسله.
خواه است آناد.	کو دره ټدان او سبر.

٩٢

فارسی	پیشتو
مرا از فکر رکھنیده‌ی -	زه دل آنده پرانت کنم -
حصہ اول خاص افغانی کامل شد -	لهمه بدخه دیواری پیشتو پشپرہ نسوه -

امض

عبدالوهاب کامیي -

ثبت پوہان دصرکی دپشتہ -

۹۳

پېښتو

فارسی

دِوْرَمَه بِرْخَه دَيْلَوْاْزِلَى پېښتو
دِرْحَصَه ثَانِي خَاصِيْغَانِي
لَمْهَانِي لَوْسَتَه

(سېق اول)

خُذ رِيْكَه سَتَه.	الله يَوْدَه -
رَسُول بِرْحَه سَتَه.	رَسُول پَهْرِبَنْتِيَا دَاهِي
دِين مَا از دِيْگَر	ذَجْدَ اللَّهِ لَأَشْرَقَ نُورَه وَكَ
دِين ثَانِي بَهْتَرَه سَتَه.	لَأَرْسَلَ بَنَه بَنَه دَاهِه -
سُلْطَانِي مَا اغْنَانِي سَتَه.	قَوْلُواَكْ مُوْبَنْسَوْنَ دَاهِي
وَهُنْ مَا افْغَانِي سَتَه.	مِيْتَي مُودَأَبَنْتَا نَه مِيْنَدَاهِه -
بَايْكَه بَهْسَه بَچَه بَهْ.	بُويْرَچِي قَوْلَه لَكَان

٩٤٥

فارسی	پښتو
نرخودی زبان افغانی را یادگیر ند این اخبار چندم شماره است	له چکنوا ملي پښتو ټېږد زنکې د اخبار یا څو ټې ډېره کړئ
کتاب تو درس دوم فارسی است	ستاليک ڈو ټې ډېره لو ټې د پارسی ډېي -
ستاره‌ای آسمان بس ابسیار از که در شهر دن میخونه ا نهای سبق رفغاني به چه قدر خواهد	د پاصل پاصل پښتو ټې څخه را هیز چک چپ کړئ له ګښېږد ټې د ټې ډېره له ټې ډېره څو شرک ټې ډېره ؟

فارسی	پښتو
بُن دوم	ذوَّمَه لُوْشَة
دین چون پا شخن هم از خانی فورت هست	دالوْسَه پېښَه پوهاندَه سَه کېبلَعَه
این پچه کتاب زندگی را بست	دے هلک پېښَه پیله کې پله
گرفته است - بُس میخواهد.	کې نیولیدَه - لوْسَه قِلَعَه
بر تخته مشق خط و نوشته میکند	پوچه بازه کو افليکا و کنکل کوي
فهمیده است که ادم برق	پوهیده لَهَهی - چې سَه کې پوچه
و نوشته عالم میشود.	آفکُنَل سَه پوهاندَه کې پهی -
و اگرچه یاددار دلوش هم تو از	آفهَغَه چه نه د لیکلاوَه سَه
اکتب خوب جای است - ادم که کتب	لوْسَجَه پنه خای دهی - سَه کې پچه
میرود - رز کو چه گردی خلاص میشود	تَهْجِي - دوْقَه لکو زید و شخن پرا سَه
و هر از پچه ها لے پکاره نمیگردد	آوْدَبَه پاره هلکا ان سَه نه گردی

۹۹

فارسی	پنجابی
و نہ پھر اے آن ہا سخن نیز نہ ز مکتب عاد تھا ی خوب پا د میگیرد و سنگین میشود۔ و سخن ٹھے فہر۔	نرد د روی سوہ خبری کوی دلو سخچی خبر بنہ عنی نہ کوی - آود رنیزی - آوپہ خبر و پوهیں ی -
سبق سوم من سبق خود را یاد گر شہ لام - تو مشق یاد گر شہ ب غمی بہو شہ بیار خوب فہیدہ سات انار سیب - نکار کبر اش بنویسی آن مے فہر۔	دُشْتَهِ لَوْسَتَه ما چپلہ لوستہ زدہ کپڑہ تاکہ اولیا ک زدہ کر کی دی غمی بہ پر کبیل بنہ پھیدہ آئی قوکسی - صہنہ - تا نگوچی وڈ و کا بڑی پد پھیپی -

فارسی	پنستو
کتاب من صورت دارد.	تمالیکی مُحَنَّی لوی.
کتاب تو درس دوم فارسی است درس باید است.	ستا لیکی ذوقم لوسته پیار زمین لوست پیر دی.
سبق چهارم	خلومه لوسته
به پاے تخت باز چهار طرف رین چهار چیز اوردده میود.	زمین پلا چیزی تله شاور میخواهند داخللو رخیزه راقمه کیجی
رز طرف افتاب برآید برج. رز طرف غریبین پوستین و گوئنده.	دلترخاته له خواهد بیجی. دغزی له خواخمرمنی او پیونه
رز هزاره جات روغن. رز طرف پوگرد گندم و دیگر غله باب.	دهزاده و وخته غوچی دلوگره خوا غنم او نور کلیج

٩٨

فَرْسَى	پِنْسُو
امروز ابرهست و رو آسمان دیده نمیشود.	من اینچه ده و د پاس پاس مح نه لیده کینه
صد هزار عدد گوشها را که میکند - کم کم باران بارو.	د سالانه بیارن عوبد و نکره بیلز آباد او میباشد
باد بسیار است - دیر روز ابر پاره پاره بود	نه بدهم خیره ده - پرون او قره ده
بروز جم جم آسمان خالص صاف بود.	د تولئی پ و سرخ پاس پاس تک شین
اختیار از خدمت -	والله د الله دی -
سبق پنجم	پنجم لوسمه
جشی را بینی که پسیا هی شق خط	تک تو بی بی چی دکه اولیک پردوده
تمام اگشان خود را سیاه کرده است -	قوله گتی تو سری کری دی -
باز به کلامه خود من ماله -	بیا یه پهچل او ختو پوری هم بی -
شق خط از پیش او سیاه شده است .	کله فیک نخنی تو سرمه نمی دی -

۹۹	پہنچو	ن رسمی
	نوک پارافلیکی نہ ده تختہ بروش دے دی	پرس شاق ازو ذندہ است۔
	زیزی ہلک پر سچھلتیا مینیجی	بچہ نہ شیار بزرگی عاشق است۔
	لاس او صخ تل سبہ پر منجھی۔	دست درو سے را ہمیشہ خوب جو شویں
	خپل لا سو فہ آو ٹورنی نہ تو دی	دست ٹاول پاس خود را سیداہ نہیں
	خپل نہ وکی همچ کلہ نہ خیر نہیں	کا لای کہنا خود را ہیچ وقت پر کر سکتے
	خپلی غو قی نہ شلووی۔	نکھلے ٹائی خود را المیں نہیں
	آوموجھہ نہ کچووی۔	وپزار را کچ نہیں
سبق ششم	نشپر مام لوئستہ	
	دیغان او بہ تقولو او بود کاباں نہیں دی	آب پنگان از بہ آبٹے کا بل خوب است۔
	آو کابل تھے نل کی سڑا قستلی میوی	و بہ کابل دری آ وردہ شہ ہست
	آ و قول کابل ترا او بہ فرگوی۔	{ و بہ تمام کابن آب بیہ بہ۔

فارسی	پښتو
در میان کابل رو و جاریست.	د کابل پېشې کې میئند پهیزې -
آب آن خوب نبود.	او به یه شنے نه و مے -
اعلیٰ حضرت ها آب پخان را برائے تر بیهه رعیت خود آورد.	رُهْبَذْ لَوْتَهْ تَرْشَلْ دَپَخَان اوْهَدَ پَارْ دَپَاسَنِيَهْ حَچَلْ پَاسَلِي رَوْنَتَي -
حال تمام ہشندہ ہا کے کابل ہاں آب پخان را ہے نوشند.	او س تولد کابل آشتو گنی ھغه دَپَخَان او به چبئی -
پادشاه بزرگ غازی ماسیار پورنده رعایا ہے خوشست.	رُهْبَذْ لَوْتَي فَازِي پَاسَوَالْ حَچَلْ پَاسَلَيُودِير پَالْوَنَکَ دَي -
وبر کپڑے مکتب مهر پوری دارد.	او د لاشنگی پرهلکا انود پلامع المینه لَتَ یاهه بیر پرد شده چې دده دپاسلَيُونَ
سخت نبرین بہت کہ بچکے رعایا ہے او همه داناشوند.	ذامن تولید پوه سی -

۱۰۱

فارسی	پښتو
خوب خوب صنعت نارا یاد گیرند و طلن ہو درا رزا خیز پیکان گھان بکشند۔	شنه شنه چاری زده کی آوچلچ دېر دله آهیدنا و باسي۔
سبق فهم پادشاه که برخت پادشاهی خود دشت۔ ماه ۴ ی شمسی برازے بکھه شست کار رای سلطنت خوش کرد۔ که حساب دفتر و برقی طلن کی کی شاه زمہی ماہ نئے شیی در حکمہ اول رین کتابی نوشتہ شدہ ت۔ یاد گیر۔ در سه ماہ بہار تمام زمین	اووچه لوسته ز منجا سوال چې پېچلار د خپل پاسوالی کې چیزو لمونی میا شتې بډپانه ده د پانو د قولواکی ټوښی کړي چې پاڼه شنجی او د نور و مینګنل یو وي دلکه پی میا شتونوم موږ د لمونی بړی داده لیکلی ښلی سوی دی سر زده کړي په درو میا شتوک د پېچلې او انځکه

۱۳

فارسی	پهلوی
میر وید و خرسته با شتر میگردند -	شنه کِبُنی او دُخُنی از تَخْنَنی
در سه ماه تابستان روز بزرگ	په ذر همیا شتوک دَهْوَبَی تَرْفَع پَهْ
اگر می بیار سے خود -	تَوْد و خَسْه دَسْرِیَّی
در سه ماه تیر ماه حامل بر و ته میشود	په ذر همیا شتوک دَمَنْیَلَنْتَه کِبُنی
و در خزان برگ های خزان زرد میگردد	او دِپاک کی بَدَه دُخُنی از تَخْنَنی
در سه ماه که لرز مصالح است -	په ذر همیا شتوک چَدَرْمَی
باران و برف بیمارد -	او زِنَا او و اوْرَه او رِنْی
برای تابستان برف	آوَدَه دَوْبَی دَپاوه و اَقَدَه
و بخ جمع کرده میشود -	او کنَّکَل تَوْلِینِی

پیشتو	نورسی
آئمه لؤستم	سبق هشتم
دکال شنه دَوَخْ را ترقنه	روز پا کے خوبیں ابراہیم بن حارث
لَسَمَ رَوَخْ دَرْمَبِي میاشتی	دہم ماہ محرم
نَوْ دَلَسَمَ دَلْمَبِی خور	دوازدهم ربیع الاول
دَلْنَجَلَسِی رَفَخْ	پانزدهم شaban
دَعَرَفَاتِ رَوَخْ	روز عرفات
دَكْجَنِی الخَنْ رَوَخْ	روز عید فطر
دَلَوَنِی اَخْتَر رَوَخْ	روز عید اضحی
پَهْ لَسَمَ دَرْمَبِی میاشتی شَوَّال	در دہم ماہ محرم پادھستہ
لَسَمَ دَرْمَبِی میاشتی دیره بیاد صَمَم	دہم ماہ محرم نسباً روز بدر کستہ
پَهْ دَعَی رَوَخْ کی لَسَمَ دَرْسُولَ اللَّهِ	درین رفق نوئمہ رسول اللہ صَلَّمَ

فارسی	پښتو
امام حسین پنځی هم دکړې لاشیده شده است	امام حسین په کړ بالا کهم شنیده ځی
وروزه رین روز در	اوَدَدَیْ رُوْشَیْ رُوقَّتَهْ په
تمام دین ډای آئه ای فرض بوجو	طَوْلَوَدَ اللَّهَ لَادَرْوَکَیْ فَرَضَقَوْ
در دین ما که روزه	رَبِّرَ دَالَّهَ په لَارَکَیْ چَیْ رُوْدَهْ
ماه رمضان فرض شه	دَرَوْشَیْ مِیَا سِتَّهْ فَرَضَسَوْ
روزه رین روز را	دَدَسَهْ رُوْشَیْ سِرَفَّتَهْ زَمِینْ
رسول ناصح نهی گرفته است	رَسُولُ اللَّهِ صَلَعَمْ نَفْلَيْ نَهْوَدَمْ
حال کرسا زهراي بنت نیگره	اوَسَهْ هَرَخَوَکَ دَسَتَ دَپَارَهْ

۱۰۵

فارسی	پښتو
سبق نهم	لهمه لوسته
حاب افغان کابل نیټور سه ټوډ	دکابل دتلونو ګنډ دا سینټ کړي
شقل هېټ و چهار شقال است	اماڼۍ خلیږ ويشهت چوړۍ
خورد هېټ و چهار شقال است	چوکه خلیږ ويشهت اماڼۍ
نیم پا د دو خورد است	لخړه دوه چوکه دې -
پا و دو نیم پا د است	لپې دوچه لخړه دې -
چهار ک چهار پا د است	پې و پې خلود لپې دې -
سیز چهار چهار ک است	دې ی خلود پې و پې ده
من خانی ہشت سیر است	کشرکی آته دمې دې -
خروانه ستاد سیر است	وړۍ آټیا دمې دې -

فارسی	پښتو
سبق د ډهم	لَسَبْقَهُ لَوْسَنْتَه
افغان برق رفخانی بطرز سعلم منځوند د بر سبق بسیار سی میند.	پېښتون د پېښتو لوسته نېټو ټکي پوره همایي او پېښتو ستد باند چې زړه بېږي
سبقا فخانی را بطرز سعلم یاد ګرفته است	د پېښه متولو قشته یه د پېښو ټکي په فَهَمَّاهَ سَرَهْ نَدَهْ کَهْرَیْ دَهْ
هر چیز رز رفخانی کې رای اړونډ ټکي. خوازنه میتواند.	هه څرچی د پېښتو قشته لَوْکَابِي لوستایه سی۔
رز مرکه د پېښتو جدید بیا خوب حاوره ټه یاد ګرفته است.	لَهْ مَرْكَهْ دَپَسْتَهُو يَهْرَنْوَيْ دَهْ ټَهْ وَدَشْهِي په نَهَهْ کَهْرَيْ دَيْ
اکر باور مکننی از روے پرس. در خطا شق نیز خوب شده است	کَهْ نَهَمَنْيَ - خنْهْ وَيْ پَيْغَمْبَرَه په کَهْ اوْلَيْكَ کَهْ هَمْ بَنْهَهْ سَوَى

فارسی	پښتو
هر حرف اکثر شق برخته -	هـر تو رـجـی کـم او لـیـکـی پـوـچـی
برایا و بـنـیـتـهـ - خوب لـیـسـیـتـیـ	فـرـلـهـ وـکـاـبـنـیـتـیـ پـهـدـیـرـهـ وـگـوـیـ
و یـحـمـانـ آـنـ رـاـطـرـزـشـقـ نـےـ زـیـکـهـ	آـوـهـعـسـهـ یـہـ دـکـمـاـلـیـکـیـ پـهـرـکـاـیـ
در گـرـمـ مـسـلـمـ دـهـ رـوزـلـیـسـ	آـوـکـهـ سـبـوـوـتـکـیـ لـسـ روـخـ قـوـسـتـهـ
اتـخـانـ بـکـنـدـ - هـاـنـ مرـفـتـ	اـنـسـیـلـ پـوـکـیـ هـغـهـ تـوـرـیـ
ہـمـچـانـ نـوـشـتـهـ مـیـتوـانـدـ	هـغـهـ سـےـ کـنـبـائـیـ سـیـ
<hr/>	
سبق یازدهم	یـوـوـلـسـمـ لـوـسـتـهـ
(اکو) ای افغان برادرن	لاـکـوـ اـئـےـ زـمـاـپـنـتـوـنـهـ قـدـوـنـاـ
یـکـ کـتـبـاـولـ پـتـوـ برـاـیـمـ بـخـزـ	یـوـدـ پـنـتـوـ مـلـهـیـ لـیـکـیـ رـاـنـیـتـ
(افغان) ای پـرـاـکـشـنـ اـکـتـابـ	(پـنـتـوـ) دـوـکـیـهـ! دـلـپـنـتـوـ

فارسی	پښتو
اول افغانی را چیکنی	لمره یېیکي خه ګوئه؟
(اکو) مینځوا نم که کارهه سے بد مرد	(اکو) وايئه - چه خبر ډی پا زهه
بدان خوب شوند.	محی په بنه سی -
(افغان) تو بیا زخوره هستی.	(پښتون) ته ډېر چخنی یې
وقت رفتن کتې تو ښوزمانده هسته.	دلويشنۍ د تاګ پک دی لاپاټه دی.
(اکو) چه قدر و قدر ښوزمانده هسته.	(اکو) خومړه پک لاپاټه دی؟
(افغان) دوسال.	(پښتون) دوه کاله.
(اکو) پهیهات !!! این په ځړه من بې سبق بلګه دا نم.	(اکو) هو ایا دادونه ژوېده بهرزه په لوسسهه تیره وام.
کتاب را ضرور برایم بخوا.	ليکي هرو مروف سلامانيسه -
اگر مردار مکتب نهیکه ګذازند	که ډې په لوسېنجي کي نه پېږیده

۱۰۹

فارسی	پښتو
شبانه آنرا شما برآسے من میخواهید روزانہ بیا د سیکنم	د شپے یې تاسی سراته واياسته په سوچنځ بئے زه په ډرم کوم -
سبق دوازدهم	دو ولسمه لوسته
زمره - غمی - دوبرا دراند - زمره - درکتېب سبق میخواهد - غمی - خود است بسیار میل یې سبق دارد - از برادر بزرگ می پرسد - من که بکتب بیایم پس چخوایم کرد زمره یا و میگوید اے ګوښن ا	د مرۍ - غمی - ذوہ وړ نهدری د مرۍ په لوشنځ کی لوشتندوالي غمی - کچنی دی آو د یو خوا د لوسته لږي - د مشتری و سرمه خخه پوښتی زه چې لوشنځی ته د تریهم - خویه خدمکون ذموحی اوسته واي - ژها مینه

فارسی	پښتو
چون بحکم آمدی - یا ید که	چې لوستخې ته راغلے بويچې
غصت معمتم را بینی -	د پوهاند مخوردی وکړي -
در وقت هر چن ځنګوی -	دلوسته په پاک کنه بوي وکړي
سنگین باشی و محبت طینا	در وند او سی او د مینی سی پی
در دل جای بد هی -	په فنه کې جنای ورزکي -
سبق سیزدهم	د یو لسنه لوسته
(اکو) در کتب بچه ها	لاکو) په لوستخې کې هملکان
بر په سرزنش پیشوند -	پر خڅه تر تالکینې -
(پښتون) بچه که تنبل شو	(پښتون) چې هملکات لټه وي
و کارهای بد کند -	اوخرۍ پازی کوي -

فارسی	پښتو
سچن ہر روزه را ہمان روز یاد نمیکند.	دَهْرِیْ نَفْعِ لَوْسَتَهُ پَهْلَقَهْ نَهْ پَهْ زَهْ کَوَّهِيْ.
در جاعت بازی نمیکند.	پَهْتَوْلِیْ کَیْ لَوْبِیْ کَوَّیِهِ.
در وقت سیچ غیر چھراید. ولبختان سعلم کوش شیرد.	دَلَوْلَشَتْ پَهْ پَاْکْ کَالَوْنِیَاْوِ آوْدَبِنْوَوْتَکِیْ خَبَرَوْتَهَ عَوَبَهَ مَنْسِيَهِ
(کو) رین خوب گو دهه بیش لان دی و قیصر علیکم آدم رزگونه عذر حسدا نیز برایم.	(اَکو) دَاخَوْدِیْ بَشَنْهُ هَنْهِ رَسْتَهْ چَهْ لَوْسَتَجَهْ تَهْ دَرَ غَلَمَ دَهَلَنْدِیْ کَخَبَرِیْ بَهْ نَهْ وَرَمَ.

فارسی	پښتو
سبق په چاره دههم	خو ز لسته لهو شته
(انغان) ای برادر محبو ب من ا بکنی باید که صحیح وقت زخوار په ارشده دهه باز نهار ادر سجد بخواهی -	(پښتون) آی دهه مامنونه دهه بویه چې که یعن دخوبه ویش سی او سک بیالمؤنځ په ملوکی کی وکی -
ما در و پدر دهستادو	د مور پلار او د بنیوونکی او
کلا نهند اخوت داری بخواهی یوی چا سر - و کالا را پاک ګھیده ای	مشه انو مخواری او غواړي و پښستان - خ او لوړ په پېغلهو سا
و چون علیتی میرودی - در راه کارهای بد نهکنی -	او لوستجی ته چې بې په لاشکی خربه پازی و نه کے -
در وقت سبق برخان محمد گوش ګیری	د لوهه است په پاک کې په جهرو د بنیوونکی ته ټوټه و نهی

فارسی	پښتو
در وقت رفاقت بازیهائے بد نکنی - و سنگا نز فی -	دَخْشِید و په پک که خړۍ لوې و نک - آو د بَرْي و نَوْلَي -
سبق پاژر ز جم	پېچَلَسَمَ لَوْسَمَه
یکی از چیز ناتے بیدار نوب علم است - آدم عالم هر جا با عَت پاشد چرس او را بارا مئ نه جا ہال پیچ حساب غنیود و چرس او را سبک مئ بند - اے برادر غریز من ! باید که پیکپس و خشم نہیں - و هر او پچ کمائے بد	یَوْلَه خور ابَرَه چِيز و شَجَنْه پوهه دَه پوه سَمَّهی هَرْجِیری مَحْوَرَه هَرْخَوَه يه لَوْه گَنْبَنْتَوَه نا پوه په هُنْه شَمَرَه لَکِنْچِي آ و هَرْخَوَه په سَپَكْسَتَه او تَه لَکَنْه ای زَعَامِسَه قَرْوَه با یو هِچ و جَا سَنْکَنْجَل و نَه کَوْ او دَخْه و هَلْکَه لَوْسَمَه

فارسی	پہنچتو
بازی نکنیم -	لوب و نه کو -
تاکے چیرے ازما پھر سد چیرے نه گوئم -	خوشک خہ سا شخمر قند پیشی خمر و نه وايو -
برخن مردم نیک خوب گوش بگیریم و سخنان استاد را ہر وقت قبول گنیم راہ خوبی پات - تکریں کفراموشت نشور	دانہو سو و پروینا بند غوبید و لنسو - آود پوهاند خباری هر کلمہ و متن بشنر لارڈ آده - آندھو کوہ چھرخاہی پیچی
سبق شاندہم !	شپا سرہم لوسنہ
ایں کپ کر سبق میخواند - تایم او زر زور و شہت سالہ است - لبایا رہ سبق نہ پیشیدہ است -	د اہلک چی لو شنہ وا بی - نویتے زرہ قنارا و د آنکا لودی - د یز پہ لو شنہ کی پوچیدی لی دی

فارسی	پښتو
(گندی) پرادر خور دا است.	(ګونډي) پېړ چې ټوکنې وړو ټوکنې
شش هاله است پیسا ره ټیکار است.	د شېز فکا لودي او ډېټ ټېکار
گندی زړول در کلان خود زړور پیزمه که چه سخواتی به.	ګونډي د مسټر فرد وړو ټېکنې پېښتني چې خدلو ټېکنې
در ته قدر اي ځوشم من ا	(زړو) آئي رُماليمدا
من کتاب خصل غافلی را مسخونم.	وَه لیکي دیوازني پېښتو لوړن
گندی) کتاب خصل غافلی.	(ګونډي) دیوازني پېښتو لیکي
تعویر دارست یا بے تعویز.	څخنۍ وال دې که بې څخنۍ
(زړو) تعویر دارست.	(زړو) څخنۍ وال ګونډي
گندی) رین کتاب چه سخواتی.	(ګونډي) دالیکي څو ټوکنې!
(زړو) ټفنا د سخنې است.	(زړو) اوږيا تو ټوکنې

۱۱۶

فَارِسِي	پُسْبِتُو
(گَرْنِي) سِبْتَ پِتْ وَكِيم رَاكِه نَامْ كَارِنْ دَارِدْ - بِراِيمْ كَجُورَانْ -	(کَمَندِي) يَوْشِتمْ لوْسِتِچْ كَانْ نوْمُونَهْ تَري - دَلَتَرْ قَوايَهْ
سِبْقِ بَهْدِجِم	اَوْ لَسَمهْ لوْسِتِهْ
اَمْرَفَهْ كَهْ تَرِيَيْ لَزَرْ بَلَانْه آَيدْ - لَسَيَرْ خَوشْ عَالْ بُودْ وَهَرَاهْ خَودْ يَكْ كَانْبَهْ - كَيَكْ دَوَاتْ دَهْ قَمْ اَورَدَهْ بُودْ - زَمْرَى لَزَرْ دَبَرَانْ مَكِينَهْ - اَرِنْ خَوبْ چَزْ بَارَازَنْ كَيَا آَورَدَهْ -	اَنْ پَيْ اَرْيَايْ دَلَوْسِتِخْ كَوَهْ رَاغَيْ - چَيْرْ خَوشْ دَأَوْجَهَكْ دَيرْ يَولِيكَيْ - بَقَهْ مَشْوَالَيْ - آَيْ كَعَيْ رَادَهَيْ دَوْ - (زَمَرَهْ) چَيْ چَوْسِتَهْ كَويْ داَبَسَهْ خَيْرُونَهْ دَهْ لَهْ كَهْ كَهْيَهْ (تَرِيَيْ) دَابَسَهْ خَيْرُونَهْ
تَرِيَيْ	تَرِيَيْ

پنستو	فَرِسْتَى
بَهَانْدِي بَادَ اَنْزَارَا كَرَّي دِي -	مَدِير صَاحِب دَادَهْ مَهْت -
(زَمَرَى) هَرْخُوكِيچِي لَوْسْتَخِي تَه -	(زَمَرَى) هَرْكَس كَهْ بَكْتَب بَرْوَد - اِنْهَارَا يَه اوْ مَيْدَهْ بَهْ -
وَلَانْهَمَى - دَاوَرْكَوْيِي ؟	(تُرْيَايَى) يَه -
(زَمَرَى) نُوْيَهْ چَاهَة وَشَرْكَوْيِي	(زَمَرَى) پَسْ كَبَد اَكَمْ مَيْرَهْ ؟
(تُرْيَايَى) چَهْزَپَلْوَسْتَهْ كَى لَمْهَجِي - دَوْقَم - دَرْهَيْيَم -	(زَمَرَى) هَرْكَرْهَهْ دَرْسَقِي اَوْل - دَوْم - سَوْم -
دَخَيلْ تَولِي سِي -	دَرْجَاعِتْ خُود بَاشَه -
هَغَهْ تَهْيَه وَشَرْكَوْيِي -	اَورَا يَهْ بَهْ -
(زَمَرَى) الَّهَ دَمَا پَهْ تَولِي كَى لَمْهَجِي - چَيْ تَلْ دَلْوَلْهَهْ اَخْلَم -	(زَمَرَى) خَدا مَرا دَهْ هَرْجَاعِت اَوْلُكَنْهَهْ كَهْ دَام اِينْ بَهْ بَهْ جَم -

فارسی	پښتو
سبقِ پروردہم	اُ تَلَسْمَه او سنه
کب چه در کو چه پر طرف سنگ مانے انداخت.	یَهَلَك پِرْ قُنْکی پُرْ هَرَخَوا دَبَرَی غُرَّ خَوَه
پدر ہر چہ بائیقت.	پِلَامَه هَرَخَوَجَه وَنَقَه وَوَيَلَه
دین کار خوب نسبت - مکنن	دَابَشْ رَهَانَه نَهَدَه - مِيكَوه
قبول نمایند.	نَهَ ماَنَه -
تاسگب او بر بر کب آدم ر خورد - ناداق اور اشتنا نه.	خَيَه دَيَنَه دَيَوَه هَمَرَي پِرْ كَوَه وَنَبَسَه - لَكَوي وَنَمَاهَ كَه
پولیس اور اگرفتہ طرف تو قیف فانی پیش کب میگریت و پر پامای او	کَوَوَالِي وَنَسَوَه آوارِي پِنْجَه تَهَرِي هَلَكْ ژَهَلْ آو پِرْ پِسْبُونَي
که از تاده و میگفت.	پِرْ بِروَت - آو وَيَل سَيَه

فارسی	پښتو
برای خدارین و فخر مرا بگذار - باز این چنین کار نایی بدر انخوکم پولیں باهی گفت - هر چند یو گفته یشه - دست سخه برداشتی - حال برخن تو گوش - اگر فته نه شود -	دَالَّهُ دَبَانَهُ مَيْهَلَلَهُ بِيَا به دَغَسَ شُوې پازی وَمَمَّ کوئوا لَيْ وَنَقَهَ وَتَيَلْ - هَرَشُو چَيْ قَتَاهَرَ وَيَلْ كَيَدَهْ لاَسَ دَيْ تَهَ آخَسَهَ - اوَسَ نُوسَتا پُوچَهَهَ عَوَنَ نَهَنْيُوكَيَنَهَيْ -
سبق نوزدهم	نو سَمَهَ لَوْشَهَ
ایک برخه خورد ہمیشہ از ما درد چوپان جُدا یگشت -	پُوكُجَيْ وَرَى تَلَ دَمَوزَهَهَ دَشِپَنَهَ خَنَهَهَلَنَگَزِيدَهَهَ

فارسی	پښتو
ما در ہر چند باد میگفت کہ از ن جد ان شو - ینے شنید -	موز هنر خوچی و رود ویل چنی شخه مه بیلیزه - نزیم اروید
تاکہ روز از ما در خود جد ایچ برد -	خویوه روچ د موچه شخه بیلچیل
نگھان یا گرگ آمدہ - اور	نا خاپه بولیوہ رانچ وید داره
کسی که سخن ما در بکھان خود اشوفه آخر او چین خواهد بود -	شوکه چی د مو زاو مشن جبره و از پی یا سیه په بید د عسی وي -
سبق پیغم	سلسله لوسنه
دن دان ہا برے چیت ؟ الله تعالیٰ در حنون خود بیمار ببار نفع ہا لگشتہت -	غا بنو نہ دشہ د پاره دی الله تعالیٰ پنچل خنکند وی دیری دیمک گفایسی دی -

فارسی	لینفو
ک فهیدن بهه آهنا قدرت پیچانس نیست. آن نفع نمای دندان ها ک هر کس معلوم است.	چهی د تولو پوهه ه پیچا و اک امرد دی - همه گهقی د غابنوجی و هر چاهه بنکاره د بیه د ادیپ -
(۱) سقوطی روی - (۲) جمع پوچن دهان - فصاحت سخن - جویین خود ران -	(۱) پیایست د قبح - ری تولنه د خول - رس خله و سری د خبره - د روول د خوچه -
معلوم شدن سایه اک غمز -	(۵) خز گندی د یتاه د گلو د روئی -

فارسی	پښتو
سبق بیت و یکم	یو و لیشتمه لو شته
(رس) نامہا سے میوه گارا ک در وطن مبارک ما	(رس) نومونه د هفو خلخوند و چې ز مبوب په بنا د من میني کي
درختها سے شان بہت برائے مانگو (ج) سبب - ناک - انار	ید قول سته - سرا ته ووا یه (ج) صنه - تهانگو - نزگسی -
انار بید انه - آلو - آلو چه - آلو بالو - گیلاس - شقفتالو - زرد آلو -	بی مند کونزگسی - آرغنځی - آرغنځیک - آرغنځی - آرغنځیال - شلتالان - ذینه هالان -
انگور - نوت - چهار منز - بادام امرود - انجیر - جلغوزه - خنبک - الموك -	کور - خلنځ - غتر - لښتی - هموسی - انځر - جنځوزی - شنې - آصلوک -

فارسی	پښتو
دیگر هم هست - این ها را برای تو زو شتم -	نوو هم پشته - دعه ګډ ډرکره وکښی -
بوق بیست و دوم	دوه ولیشمہ لو شته
قبر مبارک اعلیٰ حضرت پادشاه شهید در کن است ۴	ډلور ڈر شل شهید پاسوال پناد منه ډ ورزني په کم جمایي کړه ۴۵
در جلال آباد است - وجایی شہزاد او در (کله گوش) لعان است - جلال آباد برای گذرانیدن در تان خوب جای است -	په جلال آباد کنه - او د شهید ټون جايي په لعان په (کله گوش) کې ڏئي جلال آباد ڏئي د تیره ولو د پاره بشه جمایي ڏئي -
ثابنخ - و ستره - نیشکر - لکات وانار بیدانه در وی ابسیار بیشود -	تروه او خواهه ګنبدري ګئي - لو کات ا فیمئند که نزگئی په پکښی کینې

فارسی	پیشتو
لخان یاک حص کلان جلال بادهت اوای آن درستان و هاتر ل جلال آه بهرهت	لخان یوولو بر خم و جلال آ باده ساقیر پر ز حی آود و بی ت جلال آه بهرهت - ۵۵
برخ چلن بسیار د خوب دران هیود برخ شاهی و کنی اون بسیار خوب است -	زئی و دیجی دیعا او شه کنی شاهی او کنی و دیجی ده خورا شدی -
سبق پیشتو	درویش
ای پچه نا هر و قشیه برله و بازار بگردیده بر خود بوش کنید -	آ شه هنکانو په هنرنا پ کنی پر لانا آ و اقوچی کی گردی پر خمل پشان باشدی یام کوئی

فارسی	پښتو
که نالایق دیرا هیزک ترند.	چې پیوره او بل اوري عوچک یونو
و تقیده عو خو ځک و نمومو شکه رانکند.	او پیښتني د سپي د غنیماً اف د پیشود میمه مه کوي.
پولار د کین لام قخوا تهی بردا ه طرف دشت چې برويد.	
که همراه د ګړی بهم خزیده و در فتن پشت پرست سرخو د ټیند.	چې د بل چانهه و تنبیه او په ټلهه کی ترشاش امامکو
دیر فرد پاپ چې ډاډ د ډوانه طرح	پرون یقه د سد ډیلو انغه
پچه بود - این نوران پیشته.	هلاک وو - شا و خواگه تیله
یک ګادی او را زده - افتاده.	یوی گاهی و واهمه - غزاده
قهر غذا ناشنگشت.	پښتی یه ماتی شوئه
سیگونیده که مرد.	وابی چې متھ سو.

۱۲۶

فارسی	پښتو
سبق پست و چارم	خَلَيْر و شِنْهَه لَوْسَتَه
ایک خربزار	یَوَنَار و غَدَه اُبَدَه عَوَنَبَه
در یک میدان افتاده بود	پَرِنَوَه اَكَه کَي پِروَث وَوَه
ایک گکِ ریس پیش او شد بود	یَوَسَوَلَتَه سَبَيْه نَاهَنَه
و تیر تیر طرف او میدید	اَوْغَنْهِر خَيْرَه وَنَهَر کَاتَه
خر با و گفت	اَبُدَه شَفَعَه زَنَی وَنَهَر وَوَنَلَه
چرا چشم برآ یهی	خَدَه تَه دَسْتَه کَه پَه لَارِیه
گگ با و گفت مردین ترا	شَبَيْه وَنَهَر وَوَنَلَه سَتَاهِنَه
چشم برآ هم - کوکه	شَتَّكَه پَلَه رَتَيْه چَجَه
گوشت ترا بخزم	غَوَه بَهَه دَه وَحُورَه مَزَه
خر با و گفت	اَبَدَه عَوَنَبَه وَنَهَر وَوَنَلَه

فارسی	پښتو
پس کار خود برو - کس تار و ز شنبه می گیرم - رگ با و گفت همچ ځر نیت من هم تار و ز شنبه پکارم - و مردن ترا همی سکتم	پېړمېل پاڼه پېښې چې چې نه تر ششی تو څو پوره لے هم سپی و زنه و ویل هن آندې شنه نسته - نه هم تړمې نه چې چې بې پاڑه یم - او ستا د همې نه آسنا
سبق پست د ځم یا یید که وقت خصمت را خوب ګذا فرم	پېښو ډیمه لوسته را ځی پېښه پاک د خشید و ټېږد بیا به لوسته ته د پښتو جان و رسوو -
باز بستی فنا پی خود را میر سانیم نم ما ګای قری	د سپو ډه نی میا شتو

فارسی	پستو
افغانی رابرایم گجو.	پستونوفمونه رانه و وايد.
من عکنم - مادر من خاننیت.	زه خرق کنه موئی بی پستونه
تو گجو - که نادر و پدر تو	تے وايد - پچ موز او پلار د
دیگر چیز نیست - افغان نامند.	ذوانه بناد من پستاتاندی
بیار خوبت - صفحه هر فرم کتران	دین پشته کله دده نه لیکلی لتسنچ
خوار - براحت مکلوم خواهد شد.	ولوکه - دن ته خوش گند بسیج
سبق پشت ششم	شپت و لیشم لوسه
در کابل زن پشتر تند نای	پر کابل کی له نچوا اور لشین
دیر بسی باقه میشد.	لکران او قدل کیده -
مال بجه پر درندہ طن	او س پر نخ کوله میسی بالوکی

فارسی	پیشتو
ا علّم حضرت ماغب خوب بگوای ا برشیپی با فته می شود.	لُورَدْ فَرَشَلْ زَرْمُوشْ بَشَرْ وَزَرْه لَكَوْانْ اوْ دَلْ كِيرَيْ - آَوْ
در جمل سراج خوب خوب بچی و نخی تکه گا با فته هشود.	پَهْ جَيْلْ سَرَاجْ كَ بَشَرْ بَشَقَهْه سَهْنَسْيَنْ لَكَ اوْ دَلْ كِيرَيْ -
و نگوته گای بسیار خوب و دستاره و دستاله گای دست نیز ساخته هشود	آَوْ دَيْرِيْ شَهْ لَنْگَوْهْ اوْ بَلْكَهْ اوْلاَسْ وُجُونْكَهْ جَوْنِيْرِيْ
از دستاره گای کلان شک شمیری حال کامل خلاصه هیم -	ذَكْشَمِيرَهْ شَانْ لَهْ صَنْدَهْ سَوْهْ اوْ منْ قَشْپَرْهْ خَشَى شَوْهْ -
در کامی پتوهای پی بسیار خوب ساخته می شود - و تیارت کان باز هم	پَهْ كَابَلْ كَنْ بَخَنْ پَهْوَانْ دَيْرِيْ وَشَهْ جوْنِيْرِيْ - آَوْ لَوْيَهْ پَهْزَهْ كِيرَيْ
راکش کالای نورستان رزموی بزری	ذَلُورَسْتَانْ دَيْرِيْلُورِيْ اَزْ بَخَنْ

فارسی	پښتو
د پېښت -	آفځځن ډي -
درقد نارکو ټي ډا ډېښت سفید بیمار خوب س خوش ډیوو -	پرقد هارکي سپین ټرکو ټي خور اسټرجو ډېښت -
پادشاه ما حکم کرده که عمریستن تکه ډا ډا ډېښت	ذېښپا شوال دوئي کو سندھي پاسلي ډغچل میغې ټکان ځند
سبق بیت و هفت در درست افغان کتاب جغرافیه افغانستان بود - کو باو گفت - که ای برادر غرنيز من !	او د لیشته لوسته ڈېښتون پرلاس کې یېکي ڈېڅلک پوهنۍ افغانستانو کو وړته د وړیل - چې آهه شهاماينه قروه

فارسی	پیشتو
این کتاب که بدست گرفته نمی‌چیز است - و میگوید که	دالیل پنهان لاش ک دی نیولیتی نوی شده است - او شه و ای بی
پیشون و زون و ای - آنکه میگویند آی دیده من ا این کتاب طعن ماران نمیده که ما بخواهیم	دالیل زمینه دیستی پیشون و زون چی میگویند پیشون تو -
وزگرس نخواه - که لذت بگیرد - باید که تمام ها نخون یافتد و برای شمن گفندیم -	او که شواه و عوادی چنین شنید دانشلی روی ری توله خانلی و نی توفی آوغایم تی پیشون دو -
در حق دیگر طعن غیر خود را خوب بخواهیم -	پربله لوسته کی به مخدوشی پیش دز و بخایم -

فارسی	پښتو
سبق پست هشتم	آټو یشته لټه شه
تو افغانی یا	تر پښتون یې چ
بلي - من افغانم - پر اړانګن	هو - زه پښتون یې پاره چو
پهله افغان یو دند	ټوله پښتنه وو -
افغانستان پاير چناب الحکومي نا	ټمن پښتني مسي پې ټخولو پهنايو
و حکومي نامه اغله تقسيم شده است یا	اټلو ټهناييو و یشلي سوی ده
پر پنج نوب الحکومي نا او چه حکومي نامه	پې پنځه لهوپهناييو او څلوا دلوقتنا
تقسيم شده است -	و یشلي سوی ده -
پهان پنج نوب الحکومي نا ګډه اړه است یا	هغه پنځه لهوپهناييو کړي ده
کابل - قندھار - هرات -	کابل - قندھار - هرات -

پیشتو	فارسی
منار شریف - قطعن -	منار شریف - قطعن -
آذخلوش او شنایی کمی دی؟	دچهار حکومتی مے اعلیٰ کہ ام ہت؟
گرخانی لوٹر - کین لوٹر	سمت شرقی - سمت جنوی -
قراء - میمنه -	فراء - میمنه -
نویشتمہ لوئستہ	
پلار میتی کم بیو تھروایی؟	پیر تخت کہ ام شہر را میکونید؟
پلار میتی هغہ بیو تھر قبیل کیون	پا ی تخت آن شہر را گندہ مشود -
چھ پاسوال پلبنی او رسی	کر پاد شاہ در ان سکونت میکند -
کابل پلار میتی ذی؟	کابل پا ی تخت رت؟
هو - ڈر لوسک دنہشل	بلے - اعلیٰ حضرت م

لیتو لیتو لیتو
لیتو لیتو لیتو

لیتو لیتو لیتو

فارسی	پیشتو
ایرامان الله فلان غازی جهانی کو است تیمور شاه که پسر علی‌حضرت احمد شاه غازی بود. کامل اپای تخت خود داشت. پس همان اپای تخت پادشاهان رفقا نمی‌گشت - نه هم بخواست	بی‌بلسان آن‌ها غازی پیغمبر مسیح تیمور شاه پی‌دلوز دشل امیر شاه غازی که ذوقی و پیش کامل حضیر پلاوز می‌نمی‌کند نوید او قصر دیستانته پیاسوا پلاوز می‌نمی‌دی.
سبق سیم خریمه سو خریمه مشهور پای تخت که بود. از علی‌حضرت احمد شاه در اینی که قدرها او اباود کرد می‌گشت.	دیرو شاه لوشنه قدیم هاره چا پلاوز می‌نمی‌فشد دلوز دشل احمد شاه می‌نمی‌دی پیش دشل هاره همه زدان که بخواست

فواری	لیسته تو
در شهر شد مارکورم چیز دیده است خرق سه برگ رسول ما که احمد شاه غازی را بجا را اورده بود - در آنجا که است - وزارت نیازی پیشنهاد نیار ک یک کلان ثابت -	د قند هار په سو و کشند لیه سه ؟ ر قزوین و سهول سباد منه گذرین پی احمد شاه غازی دیگنار دا وندی و - پیکنی ده - آفله پیروانیو سباد منو شبتو محیر میوه لو تختیمه ده -
سبقی و یکم	بودیت شمه لوقس
هرات پای تخت کلام پادشاه بود هرات راز بسیار پیشتر پای تخت پادشاه بود -	هرات کلم پاسوال پلاهمیو هرات دهیز پیروا شخمه د پاسوال انوبلا زمیع و د

۱۳۶

فارسی	پښتو
من ہمہ آن پادشاں را خیش کنم۔	نه تو له هغېر پا شو والان نږي پېغه.
نم کی ارزان ہارا	دقیقہ نوم له هغېو ختم.
لش بده۔ کل بشنا ستم۔	دا و سبیله۔ چې وکے پېغېم.
مشہور پادشاہ کیم ہر ت	چپو د نو جی پا شوال چې هرات
پایی تخت رو بود۔ سلطان ہیں یعنی	پلا فیضی وو۔ سلطان ہیں یعنی ڈا
کہ زیر علی شیر وزیر او بجود۔	چې امیر علی شیر یې وړو د وو
وسو لادی و حسین داعظ کافی	کاشنۍ
در وقتہ او بودند۔	د ته په تاک کې دوو۔
لبیارا بادی ۸ در ہر سکھت	هیزی و دانی یې په هرات
د بخوب عدل پا د مشیود۔	کړی د یعنی او په سبز ناق تالان
در ہر رات قبر کلام پا د شاه آن	په هرات کې کم پا شوال وړیمه

۱۳۷

فارسی	پښتو
قرا امیر دوست محمد خان	دَ امِيره و سَتْ مُحَمَّدْ خَانْ دَوْسْتْ
در ان است - که پدر تام پادشاهِ این محمد زادی است -	پُرکشني سُقْعَهْ چې، پلَافَهْ تَولَوْ محمد زو پاسوالانو دَي -
وانزین جهت او را امیر کبیر میگویند -	آفَلوْنِيْ امِيرَهْ دَعَهْ دَپَارَهْ بُولَيْ
سبق سی ذودوم	دَوْدَیْرَشَمَهْ لَوْسَتَهْ
شہزادہ ارشاد را پڑا فرار شریف میگویند ؟	دَمَرَازْ شَرِيفْ بَسُورَوْلَيْ مَغَازِيْ شَرِيفْ بُولَيْ ؟
این سخن مشهور سنت ک درین شهر قبر مبارک حضرت علی چهارم یار رسول ما است -	دَاخَرَهْ خَپَرَهْ دَهْ - چَيْ پَذَرَهْ بَسُورَهْ کَهْ حَضَرَاتِ عَلِيِّ خَلَوَمَهْ زَهَرَهْ دَسَهْرَهْ بَنَادَهْ مَنَهْ دَهْ وَرَهَيْ دَهْ

فارسی	پښتو
ازین چهہ زرار شر لفیں یک گویندہ۔	جنکه هر خرا فشریف بولیا۔
و این بیدار مخز ز جای ہات۔	آفدا ڈین مخواز جای دعه
درقطغن پیت ہے	په قطعن کی خمر ستره
درقطغن چمہ نہ کتابت۔	په قطعن کی دمالکو پیشہ
نکل بیار ازین جا بکابل و	چینه مالکه کابل آنورو
شور ٹائے دیگر تے برند۔	سنور ولہ جنی قدوی۔
سبق سی دیوم	ذری دیشہ لوشن
گزی بیدار بازی گوشہت۔	کوئندی دیلوب غاوچه
سبق رایا د نیکیرد۔	لوشنہ نہ پہ نہ کویی۔
از مكتب بیار غیر خا پیشہ۔	له لوشنی خنہ دیوالونیا وی

فارسی	پښتو
وصحیح نا افتاب برآمد خواب شد.	افکھیخ تو مرخانه پوری پیده
چون از مکتب رخصت شود در	دل و سُستیخ پنځی خشی رسی په
بازار میگردد.	اقوچن کی ګن زې.
و ځربالی که از ولیار	آ و تریا لی پچی قرده هیں
کم عمر است خوب بپرست.	کشن دئی سب رهلاک دئی
صحیح بوقت اذان بیدار میشاد.	کھیخ دلخانې پر نازه و پیروی
خوب نمازو وضو میکند.	سبه ملوپیج آواردش کړ
در مکتب چهیشه حاضر شد.	په لوستنجي کی تکل او سئی دې
بعد از رخصت شدن برای برگانه یه	و روسته تو خوه شی هم کو پنه راهیخ
و در فانه نیز سبق خود را یاد میگیرد.	اف پرکو پرک هم چېل لوسته نرده کو پیخ
پس در هر امتحان گزندی پر	نوپه هرو آزمیسل کی ګزندی شا

۱۷۶

فارسی	پنجه
و تریاکی پیش میباشد.	آفْرُیالَ لَهْ تَحْمِرُ وَيْ -
معدم - مادر پدر - خواشان	بِنْوَوْنَکَ - مُونَنَلَارْ خَنْكَ
چهه از تریاکی خوش	قَوْلَهْ لَهْ تُرْیاکِی شَخْنَهْ خَوْشَ
و از گزندی خفه میباشد.	أَولَهْ كَهْنَدَی شَخْهَ بَرْؤُسَ دَهْ
سبقی و چهارم	خلوز دیزشم لوهسته
حال رین هر دو نفر که گزندی	او س داد و اوه چی که ندی
و تریاکی پیشه - کلان شدند.	آفْرُیالَ دَهْ - لَوْنَی شَوَّهَ
تریاکی که بسیار سبق میخواهد -	تُرْیاکِی چِیْنَهْ لَوْسَتَهْ يَهْ وَلَهْ
لایق کار رای کلان گردید -	دَلَكَهْ بَوْبَانَهْ وَرْسَوْ -
چون از مکتب برآمد -	دَلَوْسَتِچِی شَخْهَ چِی وَوَوَتْ

۱۴۱

فارسی	پښتو
در وزارتِ مایه تشویه او در راه	پېزېتېش و فراؤن کېید د میا
کې مادر و پیشدہ	سلُرُتی ماجبت سو-
و گزندی که در مكتب	او ګونډی چې پلسو شخ کېږ
بیکارگی میکرد. و پیچ	بې پازه ګې کولنه اف هڅیه
از دستِ او کامل نبود.	دلasse پونه نومو-
در ماه ہے ہ د و از ده	د میله شته په دو ولن
روپیه مژد و رشد.	سرپی پېشوي سو-
و تاحوال ہ	اوئر او سه پوری په
ہمین مظسى عمر میکنند	هغه خند لیتا زونډکه وی

فَارِسْكَو	پُنْقَمْتُو
سبق سی و پنجم	پُنْجَمْهَ لَبِرْ تَشَمَّهَ لَوْ نَسْتَهَ
از تینلى خود را نگاه داردید.	دَلَهْ نَهِيَا شَخَرْ جَانَ وَ سَاقَيَ
و هر چند که از دست شما بنشود	أَوْ خَوْ مُولَهْ لَاسَهْ كَيْبَدَ يِي.
از بیکارگی دست بردارید.	دَبَنَهْ پَادَگَيِي تَخَنَهْ لَوْنَقَهْ لَهْلَيَ
و از پرهه به غریبه اندرونی گفتن است	مُوسَرَمَهْ قَوْلُوبَيِي پَنْتُو سُوْمَهْ كَيْلَدَعْيَ
اینچ وقت درونغ بگوئید.	هَنْ كَلَهْ سُوْمَهْ كَهْ إِيَا شَهَهَ
و سبیار به پرا نمید.	أَوْ نَهْ بَرْ حَقَنَهْ يِي وَ كَهْنَهْيَ.
آشنتی خود را سپاهش بگشتم	خَصَلَ بَارِزَهْ دَوَيِي تَقَلَهْ فَوْهَرَهْيَ
برادری بینید.	پَدَ شَامَلَهْ كَهْ كَوْسَرَهْيَ.
بد خود را بگردان دیگر راه نگذینید	خَصَلَ خَرَهْ قَبَلَ بَرْ مَعْزِي مَهْ كَيْيَهْ كَوْيَيَ

۱۳۳

قازی	بِحَسْبَهُ
و ہمیشہ زیرایی پا دشاد نزد در ہر نا زد عاسے خیر بکشید۔	اَنْتَلَى دَخْلَنِ پَا سَوَالَ دَيَارَهُ پَرْ هَرُولَ اَنجَهَ کَسِّيْرَ عَبْتَهَ كَسِّيْرَ
کہ تجوید روز بیان مردہ زخمی یا زندہ شد۔	چَ دَدَهُ پَرْ فَخَ كَوْلَوْنُ مُجْمَعَهُ رَبَّ دَلَبَتَهُ تَوْرَنَتَهُ سَوَهُ۔
و دین چین کتابی بہیان خود بیت اکس دیدہ شد و نام	اَوْ دَاسِيْ لِيْكَيْلَهُ خَيْلَهُ رَبَّ دَهَرَ پَرْ لَهُ مَلَكِيْلَهُ وَلِيَدَهُ سُوْلَهُ
و فخر نیت را اشکار کرد۔ بی۔ خدا این وقت را از ما نگیرد	دَبَنْتَنَهُ اَلِيْلَهُ خَرْلَنَهُ كَيْلَهُ هُو۔ اَللَّهُ دَيْ دَابَّ لَهُ بَنَنَهُ
و خوبی گئے مارا بیمار و آن بی یہا مارا گھوڑا رہ۔	اَوْ بَسَهُ مُودَهُ دَبَّرَ اَفَلَهُ حَمَّهُ مُودَهُ دَسَاتِي۔
(لاہین) خدا چین کند۔	اَللَّهُ حَمَّهُ سَهِّيْرَ كَيْلَهُ۔

لپنستو	۱۳۴	
سبق سی او ششم		شُپچ دیز شمه او شه
د خرام تو اعد مکتب بر شما لازم است -		مَخْوَرِي دَبَسْتَهَه دَلَوْسْتَهَه تَاسِي هَرَوْمَرُودَه -
پیچوقت انتظفم مکتب را مخالفت نکنید -		هَلْخَلَه دَلَوْسْتَهَه دَبَسْتَهَه شاتله مه کوئی -
دو بوقت سبق خواندن بسخن هم گوش بگیرید -		آو پیراپ کی دَلَوْسْتَهَه بِنَوْنَک پُرْجَر وَعَوْبَه وُنَسَّی -
د برگهات او کوش کنید - که از یاد شما نزد د -		آو ده غصه پرگ و باندی بیهه کوئی چی هیو مُوسَی -
سعلم را بمثل پدر بشارید -		سَنَوْنَکَ لَكَه پَلَار وَكَفَی -

فارسی	پښتو
حکم او را پر خود نا فرض بدانید.	د هنده ووئي پرخانه فرهن قبولي
واحترام اور اہر وقت بگنيد.	آ او تکه هري پر هر ګله کوئي
سبق سی و سهتم	اووه دې پنهانه لوئسته
وطن اسلام باشد به این صورت دید دشود.	د اسلام میخی بو یې چې پړی تو ګه قولیده سی
که وطن بخشل ما در مهر باشد.	چې مینه هی لکه یووه مینه موږه
که هفت هشت بچه ها داشته بشد.	چې اووه آتله زا من لړی
اگرچه هر کدام اینها در کار و عادات یکی از دیگر چیزا و بعضی خوب چه بعضی پېښه ما در بازه ما دری خود را میگنند.	کځنه هم هر ټوپ پیازه واغنوکی یوله پله کځنه بیال وغونه بنه آفغانی همچو موږه دلوسره نېچله موږه الکوئي
هر جاهایکه در زیر پیرق نگهبانی و تابعیت اسلام داده.	هه ځایو نه چې تو ټوبنی مساتۍ اووه ترسې واله اسلام لانه که شو

۱۴۶

فارسی	پښتو
وطن اسلام گفته میشود - جدایی قومیت وزبان با آن بارا از چه دیگر پیگانه نے سازد -	د اسلام میعنی بلل کويي - بیلوا له دلابر واقدر ټوبیه ند همراه پېړدي کويي -
و ہمہ فرزندان ما در وطن اسلام گفته میشوند -	آفوله ف امن د موږ د اسلام میعنی بلل کويي -
در وقت خلیفہ سوم رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم با فناستان آمدند و دین اسلام را بانجناں لٹ ن دادند -	په پاک کی د درے یم ناب رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم افغانستان ترا اغله آفدا اللہ لاره یه و پېښتوهه و بنو وه -
و افا غنہ ہاں دین حق اقوی کردند از جان روز افغانستان بکلار فرندا	او پښتو هغه رسیده لاره و منځه د هځۍ زوېخ شن افغانستان یقند

۴۶۷

پیښتو	فارسی
دَمْوَرْ دِي اسْلَامْ دَمِينِي گَنْجِلْ	مادر طن اسلام محوب شد.
آَتَهُ دِينِ شَهَدَ لَوْسَةَ	کبھی نہیں کشم
نُورَهْ دِي وَوْنِي دَا اللَّهُ	بین حکم صد اکه
لَأَنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ أَخْفَقُهُمْ وَلَهُمْ	لَا يَرَوْنَ أَخْفَقُهُمْ فَلَمْ يَرُوا مادیکا
دَمِينِي دِي اسْلَامْ وَگَزِيدَهْ	وطن اسلام گردید.
مِسْتَيِ دِي اسْلَامْ اسْلَامِيَّتَ دِي	وطن اسلام اسلامیت است.
بَلْ مِيَّتَيِ شَهَرِ لَوْيِيْ	دیگر طن ندارد.
نُوا اسْلَامِيَّتَ چِيْ مُومُوتَيْهْ	پس اسلامیت که طن مادری
أَوْ أَفْغَانِيْتَيْهِ مُودَّهْ پَا لَنْ مِيَّتَهْ دَهْ	و افغانستان موده پا لنه ميشه ده
بُويَهْ چِيْهَهْ موْپَرْ دِي وَيِيْ	بايد که سی ما بین شد.

۱۴۸

لیستو	واری
چی خپلی وینی ددی ڈو ٹمنو مینو د پاچه پر دینه بشخوا	که خوی ای خود را برا ای رین دو طون غیر پسیدار غبت
اوی خو د لور مَعْنَی و ھو اویه تو له نہی کی سندروم و	و هر بیار گردن بلند جاری گئیم و به تمام دنیا نام خوب است کما ای گئیم
زمن غایم هر و مر و دا الله دسمی لا ری چی متنل مُونه	دشمن ما ضرور دین حق ما را که قبول کرده ایم
طهی علیم دی -	اولین دشمن هست
او غوا پی چی ق دایه مینی و دلا سر و با سی - الله دی گوی	و میخواهد که هر دو وطن ما را از دست مانکشد - خدا گفند
شود الله دسمی لا ری شخن و نگرد چی خوک مُو و مینی تر پتزو	ما از دین حق هلام روئی نگردانیم سی پکس طرف طن ما چشم بب

فارسی	پښتو
ویده نهیتواند-	تئر کو کتابی تسي-
سبق سی و نهم	له دیز شمېر لوئسته
د شن وطن را نشانت دادم - باید که ہمہ براۓ نگاهشت وطن خود خدمت گئیم -	د مینی غلیم می دسر و بسو - بویه چې توله د مینی تهني د پاره چو پېر وکو -
خدمت وطن چیست ؟ خدمت وطن ہیست - که ہمہ وطن و ہم وطن کر بکم خدا یقان لے پڑا وران مانند	چو پېر د مینی خردای ؟ چو پېر د مینی د آدی چې د مینی او مینیو سره چې د الله په وری مونږ زړی
یکدل شویم - و نفاق را	یو ژرم سو - و د وکړو

۱۵۰

پښتو	فارسی
لر زندو و باسو آو ډینېنځی پاره چوپانه	از دل غلې برآیم - دیرایی ډلن ډېرت کیم
د مینې کم چو پیوه به کړو بې	کرام ډېرت و ډلن هاګښم -
سینې مو کو رَدَی - پویه چې چېل	ډلن خانه هاست - باید که خانه خود را
و سا تو که ټو غلیم زه مینې ته	نېچه داریم - د گراییس شمن بوطن
تح دا ټکزَو یې پویه چې ټو پېښۍ	روي ټکردا نه باید که زن و مرد -
لکني افغانی تو پاڼه او سوقي خلو	خورد ټهوان لفتاب و کوتاه پاړښه
تح یې څهت کو - آو پېغانوا او	روپی اوږدا پشت ګردش کیم د برجو
زير ډیونه و پیړیمو -	هال خود شرسیم -

